

NARODNI LIST

Izba vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vre pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristopnine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Kmetje-hmeljarji obsojajo klerikalne izdajalce njihovih gospodarskih koristi. — Klerikalni volilci sami obsodijo Terglava in dr. Benkoviča. — Dr. Kukovec predlaga odpravo bernje; klerikalni poslanci zopet proti kmetom.

Veliko razburjenje je zavladovalo v Savinski dolini napram klerikalcem, ki so izdali življenske interese savinskih hmeljarjev z glasovanjem za predlogo deželnega odbora, da se zviša doklade na pivo od 2 K na 4 K. Z največjim ogorčenjem obsoja cela Savinska dolina klerikalni klub, ki je edini izmed vseh deželnozborskih klubov sklenil obvezno glasovanje za to predlogo in se izkazal bolj papeškega ko papež sam, menda zato, da kaznuje brezverne savinske liberalce. Sicer pa je tudi mogoče, da Benkoviči in Terglavi vedeli niso, kake posledice more imeti zvišanje doklad na pivo na hmeljske cene, vsaj so klerikalni poslanci že pokazali, da se na hmeljerejo razumejo ko zajec na boben in da so jim interesi hmeljarjev španske vasi. Znano je še našim hmeljarjem, kako se je dr. Korošec ponašal v Žalcu s provenienčno postavo, češ, da prinaša srečo Savinski dolini, no pa naši hmeljarji so takrat tako temeljito podučili širokoustnega gospoda, da je osramočen obrnil hrbet nehvaležnim Žalčanom. Po znanem izreku bi bil človek pričakoval, da ne pojdejo drugič na led, pa so vendar šli. Najhujša pokora je pač poslanec, ki ne ve, kaj njegovim volilcem škodi in kaj jim koristi.

Z največjo ogorčenostjo so 2. jan. protestirali hmeljarji na shodu v Žalcu proti zvišanju doklad na pivo in obsodili klerikalne „ljubitelje“ našega kmeta in včeraj so naši hmeljarji govorili na krasno uspelih shodih v Braslovčah in na Vranskem, ki jih je sklicalo „Hmeljarsko društvo“.

Shod v Braslovčah.

Mnogo nod 100 mož je bilo zbranih v gostilniških prostorih gospoda Plaskana v Braslovčah, ko je drž. pos. Roblek otvoril zborovanje in obrazložil namen in posledice zvišanja doklade na pivo. Konzum piva se bo zmanjšal gotovo za 50%, vsaj se je že v lanskem letu za 33% piva manj prodalo, ko se je cena piva zvišala za 1'20 K pri hektolitru. Treba je pa tudi pomisliti, da bo zmanjšani konzum povzročil še novo zvišanje cen, ker bodo hotele pivovarne gotovo tudi pri manjši oddaji doseči isto obrestovanje investiranega kapitala. In s podraženjem pive se bo konzum vedno manjšal. — Ker pa iz skušnje vemo, da cene hmelja ne rastejo in ne padajo v pravem razmerju z množinami ponujenega in zahtevanega hmelja, ampak, da že mala nadprodukcija povzroča 3, 4 in 5 krat večje padanje cen, kakor pa bi nadprodukciji odgovarjalo, se nam je bati najhujšega, če se bo konzum tako zelo

zmanjšal, kar bo pa neizogibna posledica zvišanja doklad.

Dež. poslanec dr. Kukovec je obširno govoril o predlogi dež. odbora in osvetlil stališče klerikalnih poslancev, ki so ga zavzemali pri tej predlogi. Neki Matija Bošnjak, iz Parizelj, je na vsak način skušal gospode opravičiti in je stavil na dr. Kukovca par vprašanj (poslušalci so pravili, da ga je gospod kaplan naučil). Ta mu je pa dokazal, da z zvišanjem doklade na pivo nikakor nismo rešeni ostalih doklad, ker se bo konzum piva tako zelo zmanjšal, da tudi povišanje doklad ne bo imelo zaželjenega uspeha. Potrebno bode še vedno iskati novih virov, da se pokrije dež. deficit in ker država ne pripusti, da bi dežele nove davke vpeljale, se bodo doklade na ostale davke vzlic zvišanem pivnim dokladam še vendar zvišale. Pribiti je pa tudi treba, da se z zvišanjem pivne doklade hoče deželni deficit kriti na stroške dveh slovenskih okrajev. Slednjič je tudi Bošnjak uvidel, da so jo klerikalni poslanci vendar le zavozili in se je tolažil s tem, da so klerikalni poslanci včasih že vendar kaj dobrega na Dunaju storili no in zato jim moramo že spregledati, če sedaj niso prave zadeli.

Nato se je oglasil k besedi poslanec iz veleposestva, baron Cnobloch, ki je povdarjal, da je z zvišanjem pivne doklade zadan našemu hmeljarstvu hud udarec, ki ga bo težko prebolelo. Zgledu štajerske dežele bodo sledile tudi druge kronovine — in splošno zvišanje pivnih doklad bo povzročilo, da bo konzum piva vedno bolj padel. Napačna je trditev, da se bo pa konzum vina zvišal, skušnja nas uči, da se v takih okolščinah manj alkohola zavžije. Izjavlja, da je povsem jasno, da mora vsak hmeljar z vsemi silami nasprotovati vsakemu zvišanju pivnih doklad.

Govoril je še g. Grad, nakar je predlagal gosp. Šporn sledečo resolucijo:

Na gospodarskem shodu v Braslovčah zbrani hmeljarji protestirajo odločno proti vsakemu zvišanju doklade na pivo, ker se dobro zavedajo, da je zadan s tem hud udarec našemu hmeljarstvu. Z zvišanjem doklade na pivo se bo konzum piva zelo zmanjšal, tako, da se dohodki dežele ne bodo zvišali, pač pa bo naše hmeljarstvo zelo oškodovano in v svojih življenskih interesih zadeto, ker bodo pri zmanjšanem konzumu piva cene hmelja neprimerno nizko padle.

Zato hmeljarji obsojajo vse tiste zastopnike v deželnem zboru, ki nam mečejo pesek v oči in nam hočejo to novo breme naprtiti ter jih pozivajo, da naj ob 12. uri uvidijo, da naš interes zahteva drugačno postopanje.

Svojemu zastopniku v dež. zboru, ki se je z vso vneto temo oškodovanju naše hmeljereje takoj uprl, dr. Vek. Kukovcu in svojemu drž. poslancu g. Robleku izrekajo svojo zahvalo in zaupanje.

Resolucija je bila soglasno in z navdušenjem sprejeta, tudi par navzočih klerikalcev je glasovalo za resolucijo. Soglasno se je sprejel tudi dostavek, da se poziva poslanca iz veleposestva barona Cnoblocha, da tudi on varuje interese hmeljarstva v deželnem zboru. Baron Cnobloch je izjavil, da ne bo glasoval za zvišanje pivne doklade, tudi če bi se šlo le za 1 v.

Nato je zaključil drž. poslanec Roblek lepo uspelo zborovanje.

Shod na Vranskem.

Preteklo nedeljo, dne 9. t. m. 1910 je sklicalo hmeljarsko društvo tudi na Vransko shod hmeljarjev v zadevi zvišanja davka na pivo. Shod je vodil g. Fran Pikel iz Žalca. Govoril je dež. poslanec dr. Kukovec obširno o pomenu zvišanja deželnih naklad na pivo za hmeljarje in pojasnil svoje stališče v deželnem zboru iz kmečkega, hmeljarskega in slovenskega stališča. Govorili so še gg. Apat, Gradt, dr. Karba, nadučitelj Meglič in bar. Wittenbach. Sprejela se je resolucija, ki ostro obsoja stališče dr. Benkoviča in Terglava in jima izreka nezaupanje. Dr. Kukovcu se je izrekla zaupnica in zahvala!

Pripominjamo, da so se shoda udeležili povečini volilci Benkoviča in Terglava in so ti izrekli nezaupnico svojima poslancema.

Tako torej so si postlali klerikalni poslanci s svojim protiljudskim, protikmečkim postopanjem, pri katerem postopanju jim je bilo edino merilo in vodilo ne ljubezen do kmeta, ampak sovraštvo do narodne stranke.

* * *

In še ni pozabljeno, nasprotno še je v preživem spominu našemu kmečkemu in delavskemu ljudstvu to glasovanje naših klerikalnih poslancev, a že prihaja iz Gradača drugi glas, nova žalostna vest, da so klerikalni poslanci zopet glasovali proti razbremenitvi kmetov.

Predlog dr. Kukovca za popolno odpravo bernje. — Slovenski klerikalni poslanci glasujejo proti predlogu, dočim so nemški duhovniki za predlog.

Že v zasedanju deželnega zboru lanske jeseni je stavil dr. Kukovec predlog, naj se postava iz l. 1871 glede odkupa bernje na celi črti in po vseh farah izvede, ker je vkljub tej postavi, ki izrecno določa, da se ima bernja po celem Štajerskem odkupiti, še danes skoro polovica far, v katerih bernja ni odkupljena. Ko bi se bila postava takrat takoj izvedla, bi danes že vsi kmetje po Štajerskem bili rešeni tega nepotrebne in neznosnega davka.

Dr. Kukovec je predlagal, naj se bernja popolnoma odpravi in je v večrajšnji seji ta svoj predlog obširno in stvarno utemeljil.

Za njegov predlog so se izrekli tudi nemški klerikalci in je celo nemški duhovnik dr. Puchas govoril za sprejetje predloga.

Proti predlogu, proti razbremenitvi kmetov so bili v celizbornicisamoslovenski klerikalci in je dr. Benkovič strastno govoril proti, češ če bernje ne bo, duhovniki ne morejo živeti.

Čudno, da bi lahko živeli nemški duhovniki brez bernje, a slovenski ne bi mogli!

Pri glasovanju je bil predlog sprejet z vsemi glasovi, tudi z glasovi nemških klerikalcev, edino slovenski klerikalci so glasovali proti predlogu, katerega izvršitev bo kmečkemu stanu v veliko olajšavo.

Tako klerikalni poslanci dan zadnevom izdajajo koristi kmečkega in delavskega ljudstva. Pride tudi za njih dan sodbel

Gospodarski shod v Vuzmetincih.

V nedeljo, dne 9. t. mesca se je vršil v Vuzmetincih pri Štamparju lep, dobro obiskan shod vinogradnikov ljutomerskega in ptujskega političnega okraja. Prišli so vinogradniki od vseh stranij divnih ljutomerskih in ormoških gor, da glasno in ogorčeno protestirajo proti nameravani uvedbi novega vinskega davka ter se posvetujejo o gospodarski organizaciji vinogradnikov, s katero bi se naj obstoječo vinsko krizo ublažilo, če ne že odpravilo.

Shod je otvoril g. župan Šinko iz Središča, ki je po kratkem pozdravu v lepem številu došlih vinogradnikov in po opominu k složnemu postopanju v gospodarskih zadevah dal besedo glavnemu poročevalcu, dr. Antonu Božiču iz Celja.

Poročevalec je obširno in zelo stvarno v enournem govoru pojasnil zburvalcem stališče vinogradnikov glede nameravanega novega vinskega davka in jih je vsodbujal k vstrajnemu delu za lastne koristi v okvirju prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju kot predstaviteljice vinogradniških interesov na polju vinske kupčije. Govornik je izvajal sledeče:

Še pred kratkim časom se je hvallil tedanji avstrijski finančni minister Koritowsky, da so državne blagajne polne ter da je denarno gospodarstvo avstrijske državne polovice v vzornem redu. — Celi svet je bil prepričan, da je napočil za Avstrijo zlati vek in zastopniki širokih mas, politični voditelji so govorili z vso resnobo o davčni presnovi, posebno o tem, da bi se državni zemljiški davek odpravil, dokladni sistem na ta davek izpremenil, — in da bi se uredil hišnonajemninski in hišno razredni davek.

Pa od tistih časov do danes se je izpremenilo marsikaj. Namesto, da bi se danes intenzivno pečali s preosnovo našega davčnega sistema, se moramo z vsemi močmi braniti proti uvedbi novih davkov, s katerimi bi se naj obdačilo najširše in gospodarsko najbolj šibke ljudske sloje.

Kje tičijo vzroki te izpremembe našega finančnega položaja, katerega slika sedanji gospod. finančni minister Bilinjski kot skrajno kritičnega in slabega? — Vzroki leže deloma v pogubni znotranji avstrijski politiki, deloma v vnanji politiki avstro-ogrske monarhije.

V avstrijski notranji politiki se je od Körberja sem v vedno večji meri razvila kupčijska politika. — Za vsako večje glasovanje v državnem zboru, za vsako državno predlogo je bilo treba iskati glasove, teh pa ni bilo mogoče na drug način dobiti kakor da se je dajalo posameznim poslancem za njihove volilce in celim strankam malih in večjih drobtinic, ki niso nikjer zalegle, ki so pa pripomogle izpraznjevati državne blagajne. — Tudi je bila vlada prisiljena, staviti zelo popularne zakonske predloge, da je s tem omogočila sprejem drugih za poslance in stranke neprijetnih predlogov. Mislim posebno na zakonsko predlogo o projektiranih vodnih kanalih na Češkem, Moravskem Šleskem in v Galiciji. — Za predela,

račune itd. je izdala vlada že milijone Danes se pa razmotriva, ali bi po teh izvršenih milijonih in potem ko se je izkazalo, da bi kanali imeli vsako leto milijonske deficite, ne da bi trgovini in obrti v večji meri koristi donášali, ne kazalo te zakonske predloge razveljaviti!

K tej nenaravno moralni notranji politiki se je priselila pogubna politika avstro-ogrskega ministerstva za vnanje zadeve. Minister baron Aehrenthal je povzročil in je odgovoren za nepotrebno aneksijo Herceg-Bosne. — Noben političen otrok ni mogel niti misliti na to, da bi se ti dve deželi kedaj otrgalo od naše monarkije. Pravno razmerje bi se dalo gotovo z lepa urediti potom izpremembe berlinske pogodbe s katero je naša monarhija prevzela Bosno in Hercegovino v svojo upravo, boljše rečeno v svojo last. — Samolastna izprememba papirnega naslova je povzročila homatije na Balkanu, ki so nas stale naravnost ogromne svote. Izpraznili so državne blagajne, kolikor je še bilo v njih, izdali so državne blagajniške izkaznice in še ne izdan del državne rente. — Pa vse to še ni zadostovalo. Nad 350 milijonov nas je stala aneksija, vidnih koristij nam ni prinesla nobenih.

Uvidevam, da je finančnega ministra strah pred praznimi blagajnami in pred pretečim finančnim polomom. Pomagajo naj narodi, davkoplačevalci, katerih se ni vprašalo pri izdatkih. — Novi davki se naj uvedejo!

Finančni minister Bilinjski je sprva mislil med drugim na zvišani davek na pivo. Temu so se uprli delavci po velikih in industrijskih krajih, ker bi se jim z podraženjem piva podražilo njihovo življenje. — Uprli so se pivovarjarji, ker se opravičeno boje, da bi vsled podraženja piva konzum padel in se produkcija skrčila. Uprli so se kmetje-hmeljarji, v opravičenem strahu, da se s podraženjem piva in z zmanjšanjem pivnega konzuma cene hmelju pritisnejo pod pridelovalne stroške ter se uniči njihovo existenco. — Združenim močem naštetih slojev se je posrečilo preprečiti zvišanje državnega davka na pivo.

Finančni minister pa ima še par lepih nakan na žepe avstrijskih državljanov. Mika ga davek na žganje, ki bi naj nesel državi 15 milijonov, deželam pa 20 milijonov, mika ga obdačiti vso vino, kar se ga doma ne izpije, ampak spravi v kupčijo in promet, kar bi vrglo 11 milijonov, davek na vžigalice bi naj nosil državi 15 milijonov, davek na dedščine še 10 milj. itd.

Vrhu tega sanja finančni minister o novih posojilih po več sto milijonov katere bo seveda treba obrestovati. — Dovoljenje in odobrenje za nekatera posojila je finančni minister že dobil v zadnjem hipu pred Novim letom, ker se je obstrukcija, ki je čuvala bolj bosanskega kmeta kakor domačega davkoplačevalca, sama ubila ter pripustila zakonske predloge, ki bi sicer ne bile tako lahko sprejete.

O davki splošno govoriti ni moj namen. Govoril bom samo o davku na vino.

Vinski davek že obstoji in znaša od hl K 5'94 Plačaje se ga od na drobno prodanega vina. Vino v prodaji nad 56 l je davek prosto. Finančnemu ministru ta davek ne zadostuje. Ampak po njegovem naj bi bil davek splošen, plačuje naj se ga od prodaje na drobno po litrih in od kupčije na debelo po sodih nad 56 l. Plačati bi bilo davek, ko se spravi vino v promet, torej ko vinogradnik vino gostilničarju, vinotržcu itd. proda in izroči. Od vsakega hl naj bi se plačalo 4 K. Vprašam, kake posledice bi imel nameravani davek na vino?

Prva posledica bi bila podraženje vina po gostilnah, vinarnah, vinotočih in prodajalnah. Ako bi plačal davek vinski kupec, odvalil bi plačani znesek porazdeljen in zvišan na cene vinu na gostilničarja in trgovca, ta bi pa zvišal prodajno ceno vinu v nadrobni prodaji. — Že danes je v mnogih krajih nižjim, posebno delavskim slojem naravnost nemogoče, si privoščiti boljšo kapljico vina, ker jim za njihove dohodke pride predrago.

S podraženjem vina bi se konzum povzhitje) vina zmanjšal potem bi pa cena vinu nasproti vinogradniku padla, ker bi postalo povpraševanje kupcev po vinu, ki je že sedaj malo, še manjše, ponudba od strani vinogradnikov je pa vedno večja, ker se vedno več vina pridela. Z uvedbo novega davka bi se vinska kriza še bolj poostрила.

Posledice novega davka na vino bi bile za naše vinogradništvo uničujoče. Komaj, da si je naš vinogradnik z državnimi in drugimi posojili na novo zasadil po trtni uši npostošene in uničene vinograde; komaj da je mogel v zadnjem času, ko se je pridelek z umnim, pa tudi dražjim obdelovanjem zemlje in trte zboljšal in povečal; komaj da je vinogradnik sploh mogel misliti na to, da bi začel dolgove obrestovati in najeta posojila vračati, — sedaj pa pride naj država in ga ubije in mu existenco onemogoči?! Ona država, ki ga je prej podpirala in mu pomagala,

da se je dela novih vinogradov lotil? To ne more in ne sme biti, mi vinogradniki se ne pustimo ubiti, ne maramo živi v zemljo! Proti vsaki uvedbi novega vinskega davka najodločneje protestiramo! — Solidarni smo v tem vprašanju! Dolžnost naših zastopnikov pa je, da sčitijo naše življenske gospodarske interese.

Dolžnost posebno slovenskih poslancev južnih pokrajin sploh je, da nastopijo z podvojeno silo enotne proti novemu vinskemu davku, ki bi ravno slovenske in hrvaške vinorodne dežele najbolj občutljivo zadel.

Prosim da resolucijo, ki se Vam bo predlagala, soglasno sprejmete. (Živahno, burno odobravanje in klici ogorčenja proti vladi!)

Konec prihodnjic.

Kmetijska šola v Št. Jurju ob juž. žel. v štajerskem deželnem zboru.

10. tm. je bilo v dež. zboru na dnevnem redu poročilo finančnega in poljedelskega odseka glede kmetijske šole v Št. Jurju ob juž. žel. Poročal je slovenski klerikalec dr. Korošec in je v imenu imenovanega odseka predlagal, da se odobri račun za nakup zemljišča in za stavbo in naj se vzame otvoritev šole na znanje.

Kot samo ob sebi razumljivo bi se moralo smatrati, da bodo nemške stranke predlogu svojega lastnega deželnega odbora pritrdirile, toda ne! Govoriti sta morala nemška nacionalec Franz in Einspinner proti stavbi. Pokazala sta pri tem celo svoje sovražstvo nasproti spodnještajerskim Slovincem. Govorila sta, da je šola nepotrebna, izvržen denar in da bi najšli kmečki fantje rajši v nemške šole. Pravita, da je šola preveč stala, da Slovenci niso zreli za tako šolo in kar je še enakih neslanostij.

Slovenski napredni poslanec dr. V. Kukovec je to predzno govoričenje ostro zavrnil. Povdarjal je, da se gospodje pač prav nič ne informirajo, kaj se na Spodnjem Štajerskem godi. Če bi razmere zasledovali, bi videli, da je slovenski kmet v zadnjih letih v strokovni kmečki izobrazbi zelo napredoval, bolj nego kmetijstvo v marsikateri bolj napredni deželi. Zato potrebuje spodnještajersko kmetijstvo tudi zavod, ki bo odgovaljal duševni višini, na kateri se nahaja stanje našega kmeta; mi potrebujemo moderno izobraževališče v kmetijski stroki. Če se povdarja, da vsi, ki take šole dovršijo, ne ostanejo

LISTEK.

Oče.

Spisala Olivija Sandström.

Lars je bil že drugo leto vojak in se je skoro že privadil vojaškemu življenju. . . Njegova rojstna vas se mu je zdela oddaljena že kakor na sto milj, a naporji zimske službe in pomladni marši po razmočeni zemlji so se mu zdeli že skoro pozabljeni. Življenje tam na deželi — iz kozolca in s polja ga je vedla pot v družinsko izbo k obedu, po obedu zopet na dvorišče in na polje, zvečer po delu je pušil iz svoje pipe, se šalil z otroci, potem se pa spravil v konjski hlev spat — to vse je zamenjal v vojaškem življenjem. Prinčenje obratov, ravnanje s puško, streljanje, dolgi pohodi, straže, ogledovanja, vedno čiščenje — vse to mu je bilo dotakrat tako tuje. Sedaj se je že privadil in vojaščina se mu je začela priljubljati, ker ni imel niti očeta niti matere niti doma.

Ko bi bil le nekoliko bolj več v tanju in pisanju, priglasil bi se v

podčastniško šolo. A njegove znanosti niso bile v nobenem razmerju k njegovim silnim ramam in širokim plečam, na katerih je sedela uniforma, toliko da ni počila.

* * *

V temni dvorani vojašnice je sedela vojaška sodnija. Za barijero so stali pri zeleni mizi avditor in trije častniki. Stotnik je prašal avditorja, če bo dolgo trajalo.

„Mislim, da ne — gre se samo za alimentacijo.“

Stotnik je odložil čako, se vsedel in z rokavico snažil nožnico svoje sablje.

Mladi poročnik, ki dozda ni bil član vojaške sodnije, je kazal živo zanimanje za zadevo in je pričakoval, da pri razpravi pridejo na svetlo pikantne stvari. Zato je željno pričakoval, kdaj bo pozvan, da pokliče stranko.

„Lars Larsen!“ je zaklical v vežo in se vrnil k zeleni mizi.

Vstopil je visoki vojak širokih pleč, vstavil se korak pred ograjo, salitiral in čakal.

„Vi ste Lars Larsen od tretje stotnije?“ ga vpraša avditor.

„Da.“

Prečital se je njegov nacionale in seznam kazni.

„No,“ je pričel avditor, „prišel je dopis od župana vaše domovinske občine, da je samska Kristina Holmova označila vas kot očeta svojega otroka, ki se je narodil 26. marca, in vpraša se, koliko hočete za otroka plačevati.“

Larsen ni odgovoril.

„No prijatelj, torej kaj? Koliko prilično bi lahko mesečno vtrpeli? Recimo sedem dolarjev. Ne? — torej šest?“

„Ne, pet.“

„Dobro, torej pet dolarjev mesečno. Pisali bomo to županu.“

Avditor je namočil pero, da bi spisal zapisnik, mladi poročnik je bil očitno nezadovoljen, da je bila zadeva tako hladno odpravljena, stotnik je dalje čistil svojo sabljo in tretji častnik je gledal skozi okno na ulico.

„Zdaj vam to prečitam“, je dejal avditor, „vojak Lars Larsen se zavezuje kot oče nezakonskega otroka —“

„Ne,“ ga je prekinil vojak. Avditor se je obrnil in gledal čez očala.

„Kaj vraga, saj ste vendar priznali, da ste oče otroka?“

„Ne, rekel sem le, da hočem plačati, ker bi bili zastoj moji izgovori, če me je Kristina označila za očeta.“

„A kdo je torej oče?“

„Ole Jensen.“

„Kdo je to?“

„Sin gospodarja, pri katerem sva s Kristino služila.“

„Ali lahko to s pričami dokažete?“

„Ne, a vem to za gotovo.“

„To je lepo, da znate, toda če nimate prič — — — Ali imate še kaj pripomniti?“

„Ne.“

„Dobro. Torej zapišemo: — se zavezuje plačati mesečno pet dolarjev.“

Navzoči so podpisali zapisnik in tako je bila zadeva rešena. —

(Dalje sledi.)

doma na kmetiji, je to le izjema, večina se gotovo povrne na kmetije svojih starišev in so vzgled celemu okrožju. Če se nemškimi govornikom zde stroški previsoki, ali smo mi delali načrte in kupne pogodbe? In kako se je delo oddalo? Kakor se govori, je deželni odbor vsled protekcije oddal stavbo ponudniku, ki je zahteval 10.000 kron več nego drugi domači ponudniki. In tu si še upajo gospodje govoriti, da se je preveč izdalo. Kdo je kriv, če ne ravno nemški dež. odbor, ki je smatral potrebnim krpati žepe svojim ljubljencem! — Iz govorov poslancev Franza in Einspinnerja je prav jasno razvidno, da sta poslancev one graške trgovske in obrtne zbornice, ktere dolžnost je delovati tudi na Spodnjem Štajerskem, ki pa vsled svoje zagrizenosti zoper Slovence tamkaj zanemarja svojo dolžnost. Zdaj jih pa grabi bleđa zavist, da se je kljub temu za Spodnje Štajersko vsaj glede kmetijstva kaj storilo. Sramota za dež. zastopstvo kot zastopstvo gospodarskih interesov prebivalstva, da se slišijo tu taki govori zoper gospodarski napredek. Dr. Kukovec izraža takemu deželnemu zboru le svoje globoko pomilovanje.

Nato je dež. odbornik grof Franc Attems govoril o zgodovini šole, povdarjal, da stroški odgovarjajo stroškom nemških kmetijskih šol in da se nikakor ni potratno postopalo. Priznati je pa moral grof Attems, da je bila stavba res oddana višjemu ponudniku, toda baje le vsled priporočila dež. stavbnega urada. (No toraj! In zakaj?) Govoril je še nemški nacijonalec Otter proti šoli! Konečno je zavrnil poročevalec dr. Korošec še razna nemška očitanja kot neutemeljena in predlagal sprejetje svojega predloga. Nato je večina glasovala za odobritev pogodb in računa ter ureditve šole.

Jz političnega sveta.

u Štajerski deželni zbor. V seji v sredo 5. tm. je bil v razpravi predlog dr. Kukovca za ustanovitev slov. meščanskih šol v Žalcu in v Št. Jurju ob j. ž. in v Trbovljah. Dr. Kukovec je predlog utemeljeval ter ostro napadel nemško večino, ki pač hoče ustanoviti tri nove nemške meščanske šole, a za slovenske nima denarja. Opominjal je nemško večino, naj opusti končno svoje stališče krivičnosti in naj se spomni na dolžnost, storiti za Spod. Štajersko tudi kaj v kulturnem, šolskem pogledu. — Predlog je bil z večino odkazan naučnem odseku.

Seja dne 10. tm.:

Med poročili dež. odbora je omeniti poročilo o regulaciji Pake in Mislince. Glede prve predlaga dež. odbor, naj bi se razmere ob potoku preštudirale in potem stavili primerni predlogi, glede druge pa se predlaga, naj bi se takoj pričelo z regulacijo. — Prošnjo občine Pobrež pri Mariboru za podporo za stavbo novega mostu iz Pobreža v Melje odklanja deželni odbor, pač pa predlaga 40 tisoč krou dež. podpore za most Brezno-Rovte v Drav. dolini; to podporo lahko deželni odbor zviša do 64 tisoč kron, ako zviša tudi država svojo podporo v znesku 40 tisoč kron za most. — Za predsednika vinorejskega odseka je izvoljen pl. Kodolitsch, za podpredsednika Reitter in Roškar.

Na dnevnem redu je bil kot prva točka predlog posl. Einspinnerja in tt. proti neizmernemu streljanju n. pr. o Veliki noči, o žegnanjih, veselicah itd. Einspinner je predlagal, da bi morali vsi oni posamezniki ali društva, ki bi hoteli ob kaki priliki streljati bodisi iz možnarjev, pušk ali pištol, to 24 ur poprej naznaniti okr. glavartvu

in plačati neko pristojbino v prid krajevnemu ubožnemu zakladu. Objednem bi pa bili obvezani poravnati vsako škodo na imovini ali zdravju, ki bi utegnila nastati pri streljanju. Za prestopke bi se naložila primerna kazen. Predlog se je odkazal obč. odseku. —

Predlog posl. Orniga za razširjenje deželne kleti v Gradcu in za premeščenje v Gosposko ulico, kjer je sedaj trgovina Haas in sinovi, se je odkazal vinorejskemu odseku.

Razpravo o dr. Koroščevem predlogu glede slov. kmet. šole v Št. Jurju ob J. ž. priobčujemo na drugem mestu.

u Ljudsko štetje l. 1910 se zopet ne bo vršilo na podlagi občevalnega jezika. Seveda, saj se vendar mora še par milijonov Slovanov zajajiti.

u Na Kreti se pripravljala nova vstaja, ker Krečani nočejo priznati turške nadvlade, ampak se hočejo spojiti z Grško.

u Jugoslovanski vladarji (srbski kralj, bulgarski knez in črnogorski knjaz) nameravajo skupno obiskati turškega sultana.

u V Atenah je zgorel grad grškega kralja.

u Na Angleškem se prično ta teden volitve v parlament. Bije se velikanski boj med grofi in baroni (lordi) in med ljudstvom.

u Kdo bo jugoslovanski minister? Listi poročajo, da je predlagan carju za jugoslovanskega ministra dalmatinski poslanec dr. Ivčević.

u Na Ogrskem je postal novi ministerski predsednik grof Khuen Hedervary. Ali bo dal tudi Madžarom čutiti svojo železno pest kakor svoj čas Hrvatom, ko je bil hrvatski ban?!

Beleške.

Štolnina ali cekvene pristojbine. Knjižica pod tem naslovom izide še ta teden. Dobivalo se jo bo v pri „Narodni založbi v Celju“ za 20 vin.

u Jezus Kristus in duhovščina. Jezus je izšel iz judovskega naroda in se je podvrgel vsem predpisom judovske vere, vendar ga pismarji, t. j. judovski duhovniki, in farizeji, t. j. v našem smislu klerikalci, niso mogli trpeti, ker jim je marsikatero bitko resnico v obraz povedal, in so ga tako dolgo zalezovali, dokler ni na križu umrl. Kaj so pa klerikalci, je Jezus povedal s temi-le besedami: „Na Mojzejevo stolico so si sedli pismarji in farizeji. Vse torej, karkoli vam reko, izpolnjujte in delajte, tega pa, kar oni delajo, ne delajte, ker govore, pa ne delajo. (Mat. 23. 2. 3.)“ Jezus tukaj previdno govori, da ga ne bi mogla judovska duhovščina vjeti in pred sodnijo tirati preje, nego pride čas; radi tega na eni strani priporoča, da se naj ljudstvo ravna po njenih naukih in zapovedih, katerih sicer sama ne izpolnjuje, na drugi strani njo pa spet ostro napada. Jezus namreč pravi o judovski duhovščini: „In vam pismarjem gorjé, kajti nalagate ljudem neznosne butare, toda sami se teh butar niti z enim prstom ne dotaknete. (Luk. 11, 46.) Varujte se pismarjev, kateri radi hodijo v krasnih oblačilih in ljubijo pozdrave na ulicah in prve stole na shodih in prvá mesta na gostijah. (Mark. 12, 38. 39.) Gorjé pa vam pismarji in farizeji, hinavci, da zapirate nebeško kraljevstvo pred ljudmi; sami namreč ne greste vanje, in kateri hočejo vanje iti, jih ne pustite, da bi šli. Gorjé vam, pismarji in farizeji, hinavci, ker požirate vdovam hiše, ko na videz opravljate dolge molitve. Gorjé vam, pismarji in farizeji, hinavci, ker prehodite morje in zemljo, da pridobite onega za svojo vero, in ko

ga pridobite, naredite iz njega peklenškega sina, dvakrat hujšega, nego ste vi sami. (Mat. 23, 13. 14. 15.) Gorjé vam, da ste kakor skriti grobovi, po katerih ljudje hodijo in ne vedo o njih. (Luk. 11. 44.) Gorjé vam, pismarji in farizeji, hinavci, da ste podobni pobeljenim grobom, ki se od zunaj zdé lepi, znotraj pa so polni mrtvaških kostij in vse nesnage. Tako se kažete tudi vi ljudem zunaj pravične, znotraj pa ste polni hinavstva in krivičnosti. Kače, gadja zalega, kako ubežite, da ne boste v pekel obsojeni! (Mat. 23, 27. 33.)“ Kakor je videti in se vsak lahko sam prepriča, ni velike razlike med današnjo našo duhovščino in judovsko izza Kristusovih časov. H koncu je še treba pripomniti, da so Kristusove besede o duhovščini vzete iz evangelijev sv. Matevža, sv. Marka in sv. Lukeža.

u Zastopnika delavstva (?) dr. Korošec in Pišek sta v deželnem zboru glasovala za zvišanje davka na pivo. Če se že ostali klerikalni poslanci izgovarjajo, da so glasovali za to s kmetskega stališča (kar je pa tudi farbarija in dokazujejo to shodi po savinski dolini!), bi se s tem vendar ne smela izgovarjati zastopnika delavske kurije dr. Korošec in Pišek. Dr. Korošca postaja zdaj tudi že strah, zato je v „Slov. Gosp.“ napisal dolg uvodni članek v opravičilo in tudi po listu samem je raztresel polno notic in jih naslovil iz raznih krajev. V vseh teh se blati delavni poslanec dr. Kukovec. Tako je strah dr. Korošca, da je moral sestaviti celo poseben pamflet in ga vreči med ljudstvo. Pa kaj, ko to dandanes več ne vleče. Naše zavednejše ljudstvo ve, da vsi taki dopisi „iz raznih krajev“ izvirajo iz nesrečne Koroščeve roke.

u Za nove železnice. Pod tem zaglavjem priobčuje kranjski dež. glavar Fr. Šuklje v „Slovenca“ svoje nazore o železniških progah, za katere bi se morali Slovenci v prvi vrsti potegovati: transverzalka Radgona-Brežice-Kostanjevica-Novo mesto-Dobrepolje-Stari trg-Ilirska Bistrica-Herpelje-Trst; dalje proga Postojna-Col-Ajdovščina; proga Ljubljana-Idrija-Sv. Lucija; konečno progi Polzelo-Kamnik in Mozirje-Gornji grad-Kamnik-Žiri. Šuklje naznanja, da namerava sklicati za 24. t. m. shod zaupnikov vseh prizadetih pokrajin v Ljubljano.

u „Narodna zbirka“ in klerikalci. „Straža“ se jezi nad tem, da se je od Narodne zbirke darovalo za Šentiljski dom (ne 6, temveč samo) 3 K 10 vin. V oklicu za zbirko se je namreč izrecno reklo, da se bodo klerikalnemu Šentiljskemu domu, ki bo zaprt vsem naprednjakom in narodnjakom in katerega se je stavilo pod protektoratom nemškega stavbarja, naklonili oni zneski, ki se bodo odločno za njega darovali. No — in darovalo se je glasom izkaza 3 K 10 vin. Ostali denar so pa darovali vsi blagi narodni dobrotniki za druge namene — in tem se je tudi denar naklonil. Če klerikalni bratje, pred vsem bogati duhovniki samci niso bolj darežljivi, tega pa gotovo „liberalni“ študentje niso krivi.

u Vojaška taksa. Oni, ki morajo plačevati vojaško takso, so postavno obvezani, da se zglasijo tekom meseca januarja pri občinskem uradu pismeno ali ustmeno. Za pismeno priglasitev je treba spolnitve dvoje zglasovnic, ki se dobe pri obč. uradih in okr. glavartstvih. Kdor ima do 1.200 K letnih dohodkov, je oproščen vojaške takse.

u Odlikovanje. Cesar je podelil sekcijskemu svetniku v ministerskem predsedstvu g. dr. I. Žolgarju red železne krone.

u Deželna zveza za tujski promet na Štajerskem misli izdati že meseca

marca 1910 seznam poletnih stanovanj. Interesenti se vabijo, da naznanijo društvu kraj in stanovanja, ki bi se lahko poletni oddala, do 15. jan.

u Izjava hišnih posestnikov. Dne 5. januarja se je vršila v Gradcu odborova seja zveze štajerskih mestnih in trških hišnih posestnikov, na kateri se je sklenila sledeča izjava: Deželna zveza društev hišnih posestnikov na Štajerskem odločno protestira proti zvišanju doklad na hišnonajemninski davek. Štajerski hišni posestnik je prišel do konca svoje plačilne možnosti. Vsako novo obteženje bode zvrnil na svoje stranke, tako da bi vplivalo zvišanje doklad skoraj kot davek na vsako glavo.

„Odijozen“ davek imenuje mariborska „Straža“ zvišanje deželne doklade na pivo. Nekaj dni poprej je bil dr. Kukovec imenovan v „Str.“ za „izdajalca kmečkih koristi“, sedaj pa se je začelo „Str.“ naenkrat svitati, da je zvišanje deželne doklade na pivo „odijozen“ davek... Taka je doslednost mariborskih duhovniških politikov in zato ni treba prav nič dati na njihovo „razburjenost“ in vnetost za ljudske koristi ter na njihove — psovke.

u Slovenskih meščanskih šol zahtevamo. Leto za letom ponavljajo naši poslanci v Gradcu utemeljeno zahtevo, naj nam dovolje slovenskih meščanskih šol; a doslej je brezobzirna večina deželnega zbora vse naše zahteve oholo prezirala. Nemci imajo na Štajerskem 25 javnih in 4 zasebne meščanske šole, Slovenci pa še danes — nobene. Kako potrebna bi bila slovenska meščanska šola v celjskem okraju, pričajo nam že nastopne številke: Deželno meščansko šolo v Celju je v šol. letu 1908/9 obiskovalo 139 učencev; izmed teh jih je bilo doma 54 iz Celja, 85 pa iz celjske obolice in drugih krajev, torej 61% učencev iz tujih t. j. čisto slovenskih šolskih okolišev. In vzlic temu, da posečajo nemško meščansko šolo v Celju, je priznalo 71 učencev, da jim je slovensčina materni jezik. Ako vstopajo slovenski učenci že na nemški zavod v tolikem številu, kako ogromnega obiska se je nadejati šele na slovenski meščanski šoli, kjer bi menjava učnega jezika ne povzročala učencem nikakih ovir. — Odklanjajoč zahteve po slovenskih meščanskih šolah, se je nemška večina deželnega zbora navadno porogljivo izgovarjala, češ, saj nimate niti slovenskih učnih knjig, niti izprašanih meščanskih učiteljev. Taki izgovori to pot pač ne bodo zalegli; zakaj za vse učne predmete meščanske šole imamo na izbiro potrjenih slovenskih učnih knjig a učiteljev, izprašanih za meščanske šole, je toliko, da si morajo po sosednih kronovinah iskati primernih mest, ker jim domača Štajerska zapira vrata. Vsi življenski pogoji za slovensko meščansko šolo so torej tu; dovolj ukaželjne mladine, primerne knjige in usposobljeno učiteljstvo; ako pa vzlic temu tudi sedaj ne ustreže nemška večina našim zahtevam, bi bila to taka nečuvvena nasilnost, ki ji naj odgovore naši slovenski poslanci z najostrejšim parlamentarnim orožjem.

u Poskusno sajenje tobaka. Finančno ministerstvo je dovolilo, da se sme v kmetijskih šolah v Grottenhofu in Mariboru saditi za poskušnjo tobak. Od teh poskusov bo odvisno, ali bo dovoljeno saditi tobak tudi na Štajerskem ali ne.

u Priprave k 80. rojstnemu dnevu našega cesarja. O priliki 80. rojstnega dneva našega cesarja drugo leto hoče prirediti mesto Dunaj več velikih slavnosti.

Plesni venček „Slov. delavskega podpornega društva v Celju“ v torek, 1. februarja tega leta ob 8. uri zvečer v „Skalni kleti“.

Kupi se celi letnik 1908 „Narodnega lista“. Ponudbe prosimo na naše upravništvo.

Celjski okraj.

d Plesni venček obojba Zveznih podjetij se vrši prihodnjo soboto, 15. jan. v Skalni kleti pri Celju. Svira ciganski sekstet. Obleka promenadna, vstopnina za gospode 1 K, dame so proste. Ta ples je vsako leto zelo dobro obiskan, ker nudi obiskovalcem domačo, neprisljenu zabavo. Nadejamo se zato tudi letos lepega obiska.

a **Žalski odsek „Sokola“ v Braslovcah** ima svoj redni letni občni zbor dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne v Plaskanovi gostilni. — Prijatelji in člani „Sokola“ se vljudno vabijo k mnogobrojni udeležbi.

a **Šentjurska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** ima v nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne svoj občni zbor in veselico pri Zajcu v Lokarju. Potovalni učitelj g. Prekoršek ima poljudno poučno podavanje, meš. zbor zapoje med posameznostmi — hkoncu — mnogo mičnega in plesa željnim veliko veselja. Ker je obitelj Mastnak - Zajčeva zavedno narodna, ljudstvo rado obiskuje to gostilno od blizu in daleč. Zato se je tudi ženska podružnica s svojo veselico tamkaj zelo vdomačila ter bila ta dosedaj zmiraj dobro obiskana. Odbor pa se je posebno letos potrudil, da nudi občinstvu obilo dobrega, koristnega in veselega, ter upa, da bode letošnja veselica vse prejšnje daleč prekosila. Zato vabi vse narodno čuteče — stare in nove dobrotnike k obilni udeležbi. Zavedna Slovenka — zbudi zaspance — privedi jih s seboj — delaj sebi v ponos — narodnemu naraščanju pa v obrambo.

Odbor.

a **Na občnem zboru celjskega Sokola** 4. tm. ob vstopu v 20. društveno leto je bil izvoljen za starosta br. Jož. Smertnik, za podstarosta br. Miloš Stibler in za načelnika br. Ant. Jager. — Celjski Sokol šteje zdaj 108 članov.

Umrila je 7. tm. popoldne v Čretu pri Celju 25 letna posest. hči Rezika Pernovšek.

a **Pater Murn na rajži v Ameriko!** Govori se, da je šel pater Anzelm Murn, ki je bil zaradi žaljenja časti obsojen od mariborske porote na šest tednov ričeta, kot misijonar v Ameriko.

a **Iz Žalca.** Kakor smo že poročali, priredi tel. društvo „Sokol“ v Žalcu dne 2. sveč. t. l. velik koncert s plesom v vseh prostorih hotela „Virant“ v Žalcu. Koncertira vojaška godba c. kr. pešpolka št. 96 iz Karlovca. Priprave za veselico so v najlepšem teku. Ker se enake prireditve dosedaj še niso vršile pri nas, je zanimanje za to veselico povsod velikansko. Upamo, da slavno občinstvo iz bližnjega Celja in vse Savinske doline ne bo opustilo te lepe prilike ter bo prihitelo v prijazen, naroden žalec, kjer bo našlo pri koncertu, kakor tudi pri plesu mnogo užitka in izredne zabave. Dotični, ki nameravajo ob tej priliki prenočiti v Žalcu, naj blagovoli pravočasno to nagnaniti br. Benj. Kuneju v Žalcu, kakor tudi glede vozov. Natančnejše podatke o celi veselici še podamo v kratkem. — Na zdar!

a **Kam plovemo!** Kako župnik dr. Jančič katoliško vero ubija, kaže najbolj njegovo postopanje nasproti nezakonskim materam. V nekem takem slučaju je z vso silo hotel odpraviti mater pred porodom proč iz svoje župnije, češ, da se ne sme roditi v njegovi župniji nezakonski otrok. Župniku se pa ni ustreglo. Ko je babica pri-

nesla otroka h krstu, izrazila je prošnjo, naj se otrok krsti na ime Franc Karol. Župnik dr. Jančič je pa nalašč krstil otroka za Štefana. Mati je bila vsled tega postopanja tako razburjena, da je bila v največji nevarnosti za svoje življenje. Babica je prosila župnika, naj matere ne tira do obupa in je izjavila, da ne prevzame za bolnico odgovornosti. Župnik je suho odvrnil: Pustite to, odgovornost prevzamem jaz. V drugem takem slučaju je mati želela, da se otrok krsti na ime Albina. Dr. Jančič je pa nezakonsko mater kaznoval s tem, da je krstil otroka za Kunigundo. — Tako postopanje je treba s splošno človeškega stališča grajati. Takim potem duhovščina nezakonskih otrok ne bode odpravljala, pač pa dajala povod za zločine in nesreče, na drugi strani pa bode očitno pokazala, da ne pozna ne takta ne usmiljenja, temveč surovost in krutost.

a **Veliko lovsko srečo** sta imela dva gosp. lovca Ig. Fludernik in Franc Papež v lovskem reviru g. nadučitelja Terčaka v torek 4. januarja. Omenjena gosp. sta bila na lovu v Savini pri Ljubnem ter tamkaj preganjala velikega lisjaka. Zvitorepec je odkuril, a pes mu je prišel pred neko luknjo zopet na sled. Meneča, da preganja pes lisjaka po podzemeljskih rovih — sta se napotila tja, kjer sta kmalu zaslišala v luknji grozno kruljenje. Takoj sta spoznala, da sta naletela na jazbecino, v kateri je prezimoval jazbec, ter sta pričela vanjo streljati in z drogi ruvati. Ker je bila jazbecina plitva je dim kmalu pregnal zaspane ščetinarje, da so začeli iz rogov lezti, kakor mravljinici. Lovca sta imela sedaj dela dovolj. Streljala sta in pobijala ter tako ugonobila celo jazbečjo rodbino t. j. dva starca in tri lepe mladiče. Skupna teža teh živalij znaša še sedaj v pozni zimi 42 kg. To je pač obilen in izvanreden lov v zimi!

a **V Štorah** imajo od 1. januarja redno orožniško postajo s 3 možmi. S tem se je odpomagalo že davno izrečeni želji, kajti nemško divjaštvo je tam tako v cvetu, da si Slovence kmalu ni varen življenje. Sledovi nemške šole!

a **Iz Hrastnika.** Božičnica tukajšnjih otroških vrtcev se je sijajno obnesla. Vsi otroci so bili obdarovani z oblekami, igračkami in pecivom. Ob tej priliki se je zopet videlo, koliko Slovencev je v Hrastniku. Telovadnica je bila čisto polna ljudi, kateri so z zanimanjem sledili lepemu vsprejemu. Mali otroci so zlasti dobro igrali igro „Božični mož“. — V nedeljo 9. prosinca 1910 je priredila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Hrastnik - Dol plesno veselico pri gosp. Francu Logarju v Hrastniku.

a **Mrtvega** so našli bl. Dobrne 2. jan. 36 letnega posestnika Jožefa Jamniška. Bil je na glavi težko ranjen. Ni se še dognalo, ali je to nezgoda ali pa posledica zločina.

a **Umril je v Šmarju pri Jelšah** g. Andrej Stupica, oče tamošnjega narodnega trgovca g. Ant. Stupica. Bil je star 73 let. Skozi 40 let je bil na Zg. Štajerskem, vendar je ostal zvest svoji slovenski narodnosti in je svoje otroke vzgojil v narodnem duhu. N. v m. p.!

a **Zibika.** Gospod Šimon Strenkl, učitelj v pok. in posestnik na Tinskem, daroval je o Novem letu 1910 za šolske knjige 20 K, za kar se mu tem potom izreka prisrčna zahvala. — Šolsko vodstvo Zibika, dne 7. jan. 1910.

a **Sv. Štefan pri Žusmu.** „Gospodična“ U. se je močno trudila izvedeti, kdo neki je tisti falot, ki jo je v „N. L.“ št. 51. počesal. Hodila je od hiše do hiše pozvedovat. Ker smo mislili,

da hodi Novega leta pet, smo ji tudi mi pripravili prediva, jaje in masla. Pa baš k nam je ni bilo. Svetujemo ji, naj bo mirna in pametna, ker bomo sicer marsikaj povedali, tudi tisto, kako je v Pekločah proti neki delavki govorila, ko so listje grabili. Zato pamet — in pusti ljudi pri miru. — O p a z o v a l e c.

a **V Trboveljski fari** imamo moža ki je živel dolga, dolga leta v najlepšem sporazumu in pravi ljubezni s svojo ženo, tako da jim je vse zavidalo. Oni dan pa, ko so došle mohorjeve knjige, je šla žena po nje v župnišče. Božji namestnik ji je izročil knjige, poleg ji je pa napravil pridigo, kakršno zmoredle mlad, neizkušen a fanatičen kaplan: „Žena, Vaš mož bo pogubljen! Liberallec je! Bere „Narodni list“ itd.“ Uboga žena je prišla vsa preplašena domov in tu je takoj pričela obdelovati svojega moža... Konec: Skregala sta se da morda še danes ne govorita. Tako se govori po Trbovljah. Mi skoro ne moremo verjeti, da bi se našel človek in to celo božji namestnik, ki bi bil zmogel take lumparije, da bi sejal razpor med poštene pobožne zakonske. Vendar, če je res, povemo dotičnemu našemu somišljeniku in njegovi ženi: Bodita brez skrbi, ne vidva, kdo drug bo pogubljen, kajti take podlosti ne more pustiti Bog nekaznovane!

a **Skrivnosti celjske mestne vage.** G. M. V. nam pripoveduje: Prodal sem R-u par volov; tehtali so se najprej pri Jarmerju in so imeli 1200 kg; nato se jih je tehtalo na celjski mestni vagi in so imeli kar 20 kg manj; gospodu M. V. pa to ni šlo v glavo in jih je pustil tehtati še pri Teppeju, kjer pa so imeli 15 kg več kot na mestni, torej samo za 5 kg manj kot pri Jarmerju, kar je pač po preteku nekaj ur razumljivo. G. M. V. zasleduje stvar dalje, ker ne more verjeti, da bi bile vse tehtnice slabe in samo mestna s svojim zaprisežencem, znanim Beneschem pravilna. Bomo videli!

a **Politkujoči major.** Pred nekaj dnevi se je vršil v tukajšnjem Nemškem domu plesni venček podčastnikov. Mi smo že enkrat pribili, da je za slov. podčastnike nemogoče zahajati v prostore, ker se na najbolj prostaški način zabavlja čez Slovence in se blati stariše, brate in sestre pri 87. pešpolku službeih slovenskih vojakov. Toda tukajšnjemu poveljniku se ni zdelo vredno in potrebno, da bi se na to oziral, ter je podčastnikom nosljajoče naročil, da morajo iti v Nemški dom — reševati gostilne poloma, kaj ne da? Ukaz je ukaz — imel je samo jeden podčastnik pogum, da je nemškemu gospodu komandantu odkrito povedal, da ne pojde v Nemški dom. Tega gospoda nemško-nacionalnega poveljnika si bodemo še ob priliki ogledali.

a **Poročil se je** 10. tm. g. Franc Plevčak, gostilničar in mesar v Gaberju, z gspđ. Treziko Kranjc iz Gaberja. Bilo srečno!

a **Bralno društvo v Gaberju** je preložilo svoj občni zbor na nedeljo dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju. — Prosimo točne udeležbe!

a **Kmetijsko bralno društvo v Ložnici** pri Žalcu ima v nedeljo dne 16. jan. t. l. v gostilni g. Andreja Zagode na Zgornji Ložnici ob 3. uri popoldan svoj občni zbor s sledečim dnevnim redomj 1. Poročilo odbora za l. 1909, 2. podučni govori, 3. dopolnilna volitev odbora, 4. slučajnosti. Odbor.

a **Iz Vranskega.** Podružnica C. M. družbe na Vranskem priredi v nedeljo dne 23. t. m. veselico, na katero že zdaj opozarjamo. Več prihodnjič.

a **Občni zbor Kmetijske podružnice za Zadrebško dolino** se vrši v nedeljo dne 16. januarja 1910 ob 3. uri pop. v gostilni gospe Marije Mikuš v Gornjem gradu po sledečem vsprejemu:

1. Otvoritev po predsedniku. 2. Predavanje potov. učit. g. Fr. Goričana. 3. Tajnikovo poročilo o delovanju podružnice l. 1909. 4. Blagajnikovo poročilo. 5. Volitev dveh pregledovalcev računov. 6. Volitev delegatov za glavno zborovanje c. kr. kmetijske družbe. 7. Vplačevanje udnine in vsprejemanje novih udov. 8. Razni predlogi za glavno zborovanje c. kr. kmetijske družbe. 9. Slučajnosti. K prav obilni udeležbi vabi vse ude podružnice in prijatelje kmetijstva odbor.

Ptujski okraj.

a **Iz Ormoža.** Najhujši razgrajaci v našem mestu so razni tukajšnji nemščurski mlajši obrtniki. Njihov glavar je slikar in steklar Mathias Weselič, kateri je v priznanje njegovega delovanja v prid nemštva postal pri zadnji volitvi občinski odbornik. Tega gospoda podpirajo v prvi vrsti Središčani in se on vedno hvali, da so njegovi največji in najzvestejši odjemalci ravno ti.

a **Na Polenškaku pri Ptujju** je dne 7. t. m. zvečer umrl župnik Valenko. Bil je že dalje časa bolan. Pokopali so ga pri Sv. Lovrencu.

a **Polhovke v „Nemškem domu“** Ptujski Nemci, ki živijo večinoma od slovenskega denarja, niso mogli na Silvestrov večer ničesar pametnejšega napraviti, kakor se iz Slovencev norčevati! Neki pijani visokošolci nasadili so si na svoje nemške buče „polhovke“, ki so si jih od snažilcev stranišč izposodili, ter so se v polomljeni slovenščini norčevali iz slovenskega jezika in slovenskih mož. Prav je rekel nek ugleden gospod, ki je bil navzoč pri nesramni prireditvi: „To niso akademiki — to so kakademiki!“

a **Nemški divjaki v Ptujju.** Ptujski „Štajerc“ kar piha od jeze, ker smo o zadnjih nemških divjaštvih na ptujskem kolodvoru poročali v slovenskih časnikih. Slovenci bi seveda po mnenju „Štajerca“ ne smeli izvedeti, kako visoka je ptujška nemška kultura. Ves Ptuj se je zgražal nad nemškimi divjaki, ptujski Nemci sami so imenovali početje teh nemških kulturonoscev veliko „falotstvo“ in zdaj pa pride nemškutarsko trobilo „Štajerc“ ter zagovarja dotične nemške barabe ter pravi, da je „falotstvo“ to, ako kdo piše resnico o ptujskih nemških divjakih. „Gliha pač vkup štriha!“ No, „Štajercu“ še bomo že pokazali, kje je „falotstvo“, na slovenski ali na nemški strani. Dopisnik, ki z n a t a k o l e p o z a „voglam“ stati“ — vidi vse.

a **Umril je** minulo nedeljo g. Jože Trop, posestnik na Dobravi pri Ormožu. Sin, g. Franc Trop, je korni vikar v Mariboru.

a **Sv. Janž na dravskem polju.** Nedavno smo cenj. bralcem „Narodnega lista“ obljubili, da bomo poročali o poroki naše vdove z gospodom A. . . A zdaj: veselje preč je, preč... Oh pravična roko ju je ločila... Ločitev je bila težka, posebno za vdovo in nekaj drugih „čestilk“, s katerimi je kaplan od 3. ure popoldne do 3. ure drugega jutra obhajal odhodnico. — Fantje so zbrani družbi zapeli podoknico: „Naj bo stara ali mlada, vsaka ima deda rada...“ Možje, ki so bili svoj čas kaplanovega mišljenja, se niso udeležili odhodnice. Samo novopečeni cerkveni ključar Jakec je odhajajočemu kaplanu delal poklone. G. A. grež (še nedavno smo pisali v tem listu: A-grež!!) nas je torej zapustil. To je bila že zdavnaj zahteva večine faranov in po vsej pravici. Ne rečem, da ni bil v cerkvi in šoli mož na mestu, dasiravno je včasih raje šel k volitvam agitirat nego v šolo in dasiravno je včasih v spovednici kimal, ko so mu farani pravili grehe. Mnogo dobrega bi bil lahko mož storil v narodnem obziru, a njemu je bila gojitev stran-

karstva glavna stvar. Mi Šentjanžani pa hrepenimo vedno po naprednem duhu. Kaj radi čitamo „Narodni List“, ki nam ga kaplan v izobraževalnem društvu ni privoščil. O društvu še drugič kaj. Kam je zabredlo? Veste-li, g. Agrež? — Ker ste rekli, da vi nam vse „odpuščate“, odpuščamo tudi mi vam. — Več faranov.

p Iz ormoškega okraja. Dogajajo se slučajji, da se vrača „Narodni List“ naročnikom, ki niti oddaleč ne mislijo na to, se dati od zbesnelih kaplanov strahovati in list odpovedati. Slučaje zbiramo in bomo svoječasno tistim „gospodom“ posvetili tja, kamor vsled predrznosti spadajo.

p Sv. Lovrene v Slov. Gor. „Izobraževalno“ društvo, ki ga je pred tedni osnoval kaplan, je začelo „delovati.“ To se vsaj vidi po tem, da se „mladeniči“ in „mladenke“ tega društva po raznih gostilnah in drugih skritih kotih do ranega jutra „izobražujejo.“ Dobro ste jo uganili g. kaplan. Vaše delo bo obrodilo gotovo prav lepe sadove. Samo pazite, da ne boste nazadnje razočarani vzkliknili: „Vrag naj vzame vse skupaj“ — pobrali šila in kopita ter šli dalje, kar tudi mi želimo. — Več faranov.

p Rogaška Statina. Pri nas smo imeli jako veselo Silvestrovo noč. — Okoli ene ure popolnoči so napravili slatinski nemškutarji gospodu „direktorju“ Malliju prav ljubeznivo mačjo godbico; vpili so: abzug, pereat Mulli! Muzikantje so bili sami slatinski „purgarji.“ Prav veselo je gledati, kako se v tem gnezdu nemci in nemškutarji grizejo kakor pes in mačka. Kakor hitro se zmračí, se že skrivajo drug pred drugim. Menda so Slatinčani posebno nevoščljivi gosp. direktorju, ker vedno s svojo frajlico v župnišče k sv. Križu zahaja. Saj „Slov. Gosp.“ že nekaj mrmra in zagovarja g. direktorja. Tako, tako, g. direktor, le za nadfajmoštrov talarček se skrijte, potem bode te že še lahko našo deželo naprej molzli. Svet se suče, najhujši german lahko postane pobratim „slovenskega“ (?) duhovnika. Dober tek!

v Iz Središča. Središki vozniki so podarili preostanek njih plesnega venčeka v znesku K 17 — v prid siromaškim šolarom v središki šoli. Hvala! **z Od Svetinj.** Tukajšnje vojaško veteransko društvo je dobilo najvišje dovoljenje, da sme nositi državnega orla v zastavi. Društvo ima slovensko poveljevanje ter slovenska pravila, vsled česar se je državna zveza obotavljala sprejeti društvo, kar pa je prvi predpogoj, da se zadobi dovoljenje za zastavo. Društvo pa se ni uklonilo, ostalo je trdno na svoji narodni podlagi ter ni hotelo prestaviti pravil v nemščino kakor je tudi le slovensko dopisovalo na pristojna mesta, kar je sicer celo zadevo precej zavleklo, a končno je društvo vendar svoj cilj doseglo. Slovesno blagoslavljanje in razvitje zastave se vrši dne 5. maja t. l.

v Od Svetinj. Kaj dobro je pa le našemu gospodu župniku. Že celi čas se mu ni treba pridige učiti. Saj nič ne slišimo drugega kot zabavljanje na neko časopisje in ljudi, katere imenuje če se dobro spominjam, „liberalce“. No to pa zna vsaki zabavljač v gostilni kajti za tako opravljanje pač menda le ne treba 12 let študirati.

z Iz Veličan. V „Slov. Gospodarju“, št. 52 se je spravlil znani dopisnik kar v treh člankih na našo požarno brambo v Ivanjkovcih in eden je naslovljen tudi iz naše občine. Ne morejo si naši preljudi zvezarji oddahnuti od prehude jeze, da ni požarna bramba v njihovih rokah. Tolažijo se pa že s tem, da bodo pognali ljudi, ki se toliko trudijo sedaj pri ustanovitvi, iz društva. Kaj ne, to je lepa krščanska ljubezen. No,

pa gospodje, to le grozdje bode vam menda še nekaj časa prekislo. Vprašal pa bi le, kaj da so razni naši zvezarski generali že za nas dobrega in koristnega storili? Če vam to ni prav, kar mi delamo, pa storite vi kaj boljšega!

Požarnik.

a Iz Ptuja. Pred kratkim smo poročali, da ponovi telovadno društvo „Ptujski Sokol“ dne 16. t. m. igrokaz „Rokovnjače“. Tem potem javimo, da se radi obolelosti enega glavnih igralcev igra ne ponovi sedaj v nedeljo ampak pozneje.

a Iz Ptuja. Odbor „Ptujkega Sokola“ javi vsem bratom sokolom in prijateljem društva, da na prvem prijateljskem sestanku dne 19. t. m. predava starosta „Mariborskega Sokola“ br. dr. Vladimir Serbec, odvetnik v Mariboru. K prijateljskemu sestanku vabimo vse prijatelje in prijateljice društva. Odbor.

d Iz Ptuja. Tukajšnji policijski stražmojster je pri aretaciji nekega kmečkega fanta tako nasilno postopal, da ga je telesno poškodoval in se mora vsled tega pri kazenskem sodišču zagovarjati. To so „ptujke“ razmere!

a Iz Ormoža. Naš župan, najhujši sovražnik Slovencev, ima v svoji trgovini na blagajničnih listkih popolnoma dvojezične napise. Kaj ne očka, ko se gre za zaslužek takrat je tudi slovenščina dobra!

a Iz Ormoža. Hišo g. Ferdinanda Kuhariča zraven cerkve je kupil g. Matija Polak, steklar in fotograf. G. Polak je vrl narodni Slovenec in si tako zasluži, da ga vedno in povsod podpiramo. S tem je prišla ena hiša več v slovensko posest.

a Iz Brebrovnika pri Ormožu. Pri Svetinjah imajo tudi eno istih velikih po vzor-značaju Vladiju ustanovljenih posojilnic. Ali vam je to veselo, tamkaj dobi vsakdo denar, če še tudi drugje ne bi knofa dobil. Za poroka pa je tudi vsaki dober, če je le na papirju posestnik, če je kaj njegovega, to „najodličnejši“ iz fare ne vprašajo. Da je le kaj prometa, kaj ne gospodje, drugo je postranska stvar!

o Bralno društvo „Naprej“ pri Sv. Barbari v Halozah ima dne 16. jan. svoj občni zbor v durštvenih prostorih z navadnim vspehom. Ob tej priliki govori tudi urednik Janko Lešničar o pomenu in ciljih mladinske organizacije.

a Šolarska božičnica v Žetalah se je vršila na Novega leta po večernicah v šoli ob ogromni udeležbi tukajšnjega prebivalstva. Da se je zamogla tako lepa božična slavnost prirediti, se mi je zahvaliti vsem blagim dobrotnikom, ki so v ta namen kaj darovali. Posebno gre hvala g. M. Berliog-u, ki je podaril za 30 K blaga za ročna dela, iz katere so si napravile deklice tretjega razreda oblačila in raznih sladšćic za vse šolske otroke. Posodil je tudi gramofon, ki je igral med posameznimi točkami prav mične komade. Za prireditev sta si pridobila zaslug gg. A. Gaberc in Fr. Zrimšek, ki sta vodila petje in pomagala staviti oder. Največ požrtvovalnosti je kazal tov. g. A. Pesek, ki je dva dni priprave vodil ter je pri nastopih igral režiserja. Naj mu bode izrečena najsrčnejša zahvala, posebej še za njegov jednat govor pred koncertom veselice. Za darove v denarju se še zahvaljujem Posojilnici v Žetalah, č. g. župniku gg. orožnikom in g. Hroneku. Sotošek.

Konjiški okraj.

a Vitanje. „Narodni list“ je v dveh številkah s t v a r n o dokazal nepotrebno in neopravičeno vstanovitve „Km. hr. in pos.“ za Vitanje, katera pa ni kmečka, ampak farovška, ker še nobeden kmet na njo mislil ni,

ampak želel si jo je samo župnik. Mislili smo, da bodo naši ljubi nepotrebni nasprotniki na stvarna izvajanja tudi stvarno odgovorili. Pa kako ljuto smo se varali! „Slov. G.“ v več številkah ostudno napada osebno in zavija resnico, kakor že po navadi. Ako bi se bilo odgovorilo stvarno, bi bila za nas zadeva končana. Ker pa se to ni zgodilo in v zadnjih dveh številkah „Slov. G.“ zopet na grd način osebno napada vkljub temu, da se je celo iz prižnice reklo, da mora ta boj prenehati (v cerkvi se tako govori, zunaj nje pa se obrekuje naprej), moramo tiste napade osveteliti. — Tisto „javno mnenje,“ da bode „mastni“ zaslužek tajnikov pri stari posojilnici sedaj manjši, je samo v eni glavi. Ta „mastni“ zaslužek, katerega bi bil rad vžival oni gospod, ki ni mogel zlesti v odbor, sam, mu ni dal miru in počitka. Zato pa osnujmo kmečki prijatelji drugo posojilnico, pri kateri bodo se vendar dali zaslužiti „mastni stotaki“, akoravno ne takoj, pa sčasoma. Te predbacivanje mastnega zaslužka pa je tudi pravo krščansko zrcalo škodaželnosti svojemu bližnjemu. Ali že ne služite dovolj „mastnih stotakov“, ko računite poroke, pogrebe itd. tudi na stotake? Škoda, da „Nar. L.“ že prej ni obelodanil štolnin! Potem bi si vendar le ne bili upali računati svojemu pred kratkim umrlemu ljubljencu in cerkvenemu ključarju 130 ozir. 170 K pogrebnih stroškov. Pogrebi nad 100 kron so itak v navadi. Vobče so se takse za razna cerkvena opravila v zadnjih letih pri nas znatno zvišale. Saj ste pred leti rekli proti svojemu hranilničnemu tajniku: „Ja, če bi jaz računil po štolnini, potem moram poginiti.“ Zato pa kmet, plačnj kmečkemu prijatelju „mastno“! — Trditev, da ima mastno plačani tajnik lepo stanovanje od posojilnice skoraj zastonj, smrđi po zavidanju in kaže na to, da se nekomu po tem stanovanju cedijo sline. Se razumemo? 240 K najemnine plačati v Vitanji za stanovanje, je menda dovolj in zraven še biti hišnik. Pač pa je najemnina tistih par sto kron, za katere je prepustila posojilnica svoje trgovinske prostore in še stanovalno sobo g. sestri v najem, za tako dobro idočo trgovino veliko premajhna. In ravno pri oddaji te trgovine za tako majhen znesek, je bila posojilnica mnenja, da bo s tem narodni stvari koristila, misleč, da bo trgovina tudi res „narodna“. Pa zmotili smo se zopet. Ali je to narodna trgovina, ako se s tisočkaki, ki jih da pohorski kmet, podpira tisti zagrizeni Johann Koss v Celji, ki je l. 1908. tudi pomagal metati gnila jajca na mirne zavedne Slovence? Tudi up posojilnice, da bo ta trgovina vsaj malo tekmovala in uplivala na cene v drugih trgovinah, je bil prazen. Enako drago je povsod.

Kar se pa tiče vrnitve „Nar. L.“ se strani odbornikov nove nekmečke hranilnice, je stvar tudi precej zlagana. Dobili smo v roke le 2 paski od vrjnega „Nar. L.“ In še na teh paskah je bila župnikova pisava, tedaj se je vrnil list na njegov pritisk. Nasprotno pa so nekateri odborniki odločno zahtevali, da se list ne sme vrniti, ker ga hočejo čitati. Toliko resnici na ljubo. — Kakšen zagrizen liberalce (kdo se ne vasmehne!) je liberalni učitelj Koser, s kakšno mrzlično strastjo dela pri volitvah za liberalno stranko (ko še ni prestopil niti enega praga kmečkih hiš v svrhu agitacije, pač pa v trgu!), — to se je moralo nekdanje celo noč, v kateri so se vršile razne deželno-in državnoborske volitve, sanjati dopisunu „Slov. G.“

Na druge napade prihodnjič. Gradi va še imamo v tako obilnej meri,

da bo se še scedilo nekaj masla!

d Zahvala. Pri veselici v Goskovi gostilni v Žičah o Božiču se je dobilo 10 K čistega dobička. Podarila se je ta svota tamošnjemu krajnemu šolskemu svetu v podporo ubogih šolarjev — za kar se krajni šolski svet tem potom zahvaljuje. Krajni šolski svet v Žičah, dne 6. jan. 1910. Načelnik: Ribič.

Ljutomerski okraj.

l Malanedelja. Naši pecetinski fantje so si med seboj iskreno vdani in složni. Le neki zaglavin hoče delati vedno kako zrago. Mlad je še in nepremišljen, in rad bi delal nemir in prepir. Stari ljudje govorijo o njem, da je ničvrednež, kakor jih menda nima več slovenska zemlja. Svetujemo mu zlepa, naj se spametuje in bode miren.

z Iz Gornje Radgone. V Radgoni se je ustavila neka nemška gledališka družba in daje predstave, ki so v kolikor toliko dobro obiskane. Razumé se, da zahajajo tje i Slovenci. Igralci pa so pri tem tako nesramni, da v svojih ulogah psujejo Slovence z „windisch“, kakor se je to zgodilo 2. t. m. pri večerni predstavi. Ali imajo ti nemški ljudje res toliko dohodkov, da ne rabijo slovenskega denarja? Mogoče, zakaj rejeni so precej. Slovenci pa menda ne bodo tako neumni, da bi si hodili v to gledališče kupovat moralnih zausnic!

a Tatvine. V Ivanjskem vrhu bl. Zgor. Radgone so lani tatovi iz dveh sorodnih rodbin ukradli kebel mesa in špeha. Plen so shranili pri jedni rodbini na dilah. Toda ta rodbina se ni dolgo veselila mesa in špeha: ukradli so ji ga ostali tatinski tovariši. Stvar pride pred gornjeradgonsko sodnijo.

d Od Sv. Jurija ob Ščavnici. Na Novega leta dan je kaplan Lovrec razgrajal po prižnici, češ da so Jurjevčani tako ponosni menda na nezakonske otroke. Klical je ponovno sramota, kar je zbudilo veliko ogorčenje. Lovrec naj gre klicat sramota svojim stanovskim tovarišem, ki imajo, čeprav namestniki Kristovi, tudi nezakonske otroke. Kako že stoji pisano: „Pohujšanje sicer mora priti, ali gorje človeku, po katerem pride pohujšanje.“ In kaj mislite gospod kaplan, kdo seje pohujšanje? . . . Pisano je: „Po njih sadu jih bodo spoznali.“ No in duhovnik z nezakonskimi otroci, kakov sad je to?! Sicer pa se ljudje ne bodo dali sramotiti od kakoršnegakoli fantiča. Če se graja, graja se z lepo besedo in ne surovo kakor žganjar. Kristus ni nikdar nad nikomur razgrajal. Kako je že naredil, ko so mu pripeljali ženo, da jo sodi? — Ampak naš Lovrec je vse kaj višjega, on mora grešnice proklinjati.

o V Vučjivasi na Murskem polju se osnuje v kratkem kmetijska podružnica za to in sosedne občine. Priglasilo se je dozdej že 80 udov.

Brežiški okraj.

b Iz Kapel. K novemu letu je dobil g. Jožef Žmavc v Kapelah pozdrav in sliko od feldcajgmajstra Antona Galgotzija, ki mu je pred 27 leti bil brigadir, in kateremu je bil g. Žmavc od l. 1882—1884 v času ustaje v Hercegovini spremljevalec in tolmač. Gosp. Žmavc je ponosen, da visoki gospod ni pozabil svojega zvestega in vrlega spremljevalca.

b Iz Kapel. Naš g. župnik nam je na novega leta dan v pridigi povedal za vinskega mešetarja. Ta mešetar je baje neki sv. Anton Čudodelnik, za katerega se mora dati 3 krone v farovž in tiste 3 krone se pošljejo potem v Trst v neki misjonarski zavod, od tam pa za misjonarje v Afriko, in

ed njih jih dobi najbrž čudodelni mešetar. Neki posestniki so obljubili tistemu svetemu čudodelniku po 100 K, če jim le kupce za vino nakomandira. Gospodu župniku pa na uho povemo, da take pridige niso več za Kapele, so predolgočasne. — Drugikrat več, če bo treba.

o Uzmoviči. — Uboj. V Sevnici so vdrli 6. t. m. neznan tatovi v stanovanje davčnega kontrolorja Smekala in odnesli za več sto kron zlatnine in denarja. — V Gradcu je neki češki delavec težko ranil delavca Ignaca Naprudnika. Morali so ga prepeljati v bolnišnico. Storičca so zaprli.

b Iz Kapel. Napadi in obrekovanja naše napredne mladine se nadaljujejo in to najbolj od tistih, ki pozablajo vedno bolj in bolj Kristusove besede: Bratje, ljubite se med seboj! Prva skrb teh vsevednežev je politika hujškarja in prepir med narodom. Slišal sem neko nedeljo tukaj v Kapelah mesto tolažbe ubogemu trpečemu ljudstvu izzivanje in ostudno napadanje z besedami „zapeljivci“ itd. G. župnik, koga so se pač tikale te besede? Kaj še hočete vse doseči? Imate Marijino družbo, čitalnico — kaj še torej? Ali hočete, da bi vaši nosači bernje ne zgubljali časa? Zato ste menda s prižnice „oznanili“, naj vsaki ima pripravljeno, kar vam gre. Mi bomo pa tudi rekli, ko pridejo pobirači: ne utegnemo, idite naprej! (Op. u r e d n.: Kolikor smo izvedeli, je v celem brežiškem okraju bernja odkupljena in torej nikomur ni treba ničesar dati!) Najgrše je, da pustite nadlegovati celo uboge trpine, ki se trudijo od zore do mraka v potu obraza, da preživijo sebe in družino. — V največjo napoto vam je seveda napredno časopisje, knjige in vse kar je naprednega. Zakaj? Ker je razkrinkalo, kar je bilo skrito stoletja. A vse vam ne koristi nič. Hrabro se hočemo braniti, napredovati hočemo v vseh strokah in ustvariti si hočemo mogočen ščit za bodoče življenje. Vrla mladina, na delo z veselimi upi v boljše bodočnost!

b Iz Podsrede. (Izza božičnih dni.) Prišli so prijazni božični dnevi, ko smo si vsaj nekoliko hoteli odpohiti in se veseliti ljubega miru. A ta mir nam je morala zopet skaliti naša „ljubezen“ propovedujoča duhovščina, ki se je besno vrgla v boj proti naprednjakom in proti našemu „Narodnemu listu.“ Kaplan je kričal s prižnice: „Sramota za one, ki take liste prebirajo.“ Ja, kako pa to, da se g. kaplan vsak petek najbolj piplje za „Narodni list?“ — Naj bi vendar pomislil, da s takim besnenjem ne doseže nič, saj je naše ljudstvo že začelo spoznavati „hudiče“, ki ga mučijo že na tem svetu. Gledati smo začeli z lastnimi očmi in misliti z lastnimi možgani. Odtod ta vaša jeza. — Eden „nevernih“ pristašev narodne stranke.

b Železno nad Podsredo. Pri nas so se raztogotile ob novem letu celo razne stare device ter so na komando iz farovža regljale po vasi od hiše do hiše: „Permiš, teku grde cajhenge ko je uni „Narodni List“, pa tudi ne smejo na Železno.“ Kmalu več! — Štirje naročniki „Nar. L.“ iz Železnega.

d Za brežiškega župana je znova izvoljen A. Faleschini, ki opravlja to službo že od l. 1893. Za svetovalce so izvoljeni Žnidaršič, Matheis, Cehner in Ornik. Prisegel je župan dne 6. tm. seveda ob navzočnosti Steebovi.

u Iz Kapel. Z grdimi besedami je napadel našega vrlega člana neki bistroumež. Dragi „Zasotelčan“, besede, s katerimi si žalil vrlega mladeniča, kažejo pač, da bučanje Sotle preveč vpliva na tvoje oslabele možgane. Da o ZSNM in o njenih ciljih nimaš pojma, je jasno, in boš pač moral svojo

ženko naprositi za poliv na hrbet, kadar ti bo vroča kri preveč nagajala. To bo v skrajno korist za tvoje duševno zdravje. Žal mi je za sorodnike in tvojega trata, da moram stopati v javnost. Za danes naj bo samo to. Pometaj pred svojim pragom, ko boš tam gotov, pojdi k drugim. Ogibaj se preprirov! — Napredni mladenič.

Mariborski okraj.

m Brezno ob Dravi. Naša poštna nabiralnica v Lehnu ima samonemški pečat „K. k. Post-Ablage in Lechen Post Fresen.“ Čudno, prečudno!

a Umrl je v Mariboru nekdanji župan v Račah, Pischegg. Bil je 15 let nemškutarski župan v svoji domači občini.

d Iz Maribora. Občina Tezno pri Mariboru si je najela posojilo 24.000 kron za stavbo novega šolskega sopleja. Bitka za učni jezik na tej šoli še ni odločena. Domačinov na Teznu je skoro polovica, ki bi si želeli dvojezični pouk, to je slovensko šolo, na kateri bi se učili otroci tudi nemščine. Komisije še ni bilo.

d Za Svičino in Zg. Sv. Kungundo se je ustanovila v nedeljo dne 16. jan. nova podružnica „Südmarke“. Ta dva kraja sta v skrajni nevarnosti, da se ponemčita, zato je bi se moralo tam tudi s slovenske strani kaj storiti.

v Od Št. Lovrenca nad Mariborom: V nedeljo, dne 23. prosinca priredi ženska podružnica in bralno društvo narodno veselico z zanimivim spredom. Ker je Št. Lovrenc najbolj ogrožen kraj v Dravski dolini, pričakujemo mnogo udeležbe iz okolice, zlasti pa iz Maribora.

v „Schulvereinova“ podružnica se je ustanovila v Leitersbergu pri Mariboru.

z Iz Maribora. Nemško trirazrednico v Krčevini obiskuje 186 otrok. Ker pa je nevarnost, da bo vsled naraščajoče zavednosti prebivalstva to število polagoma padalo, so osnovali Nemci za Krčevino posebno šulferajnsko podružnico, ki bi zbirala darove ter lovila slovensko deco.

a Klerikalci v boju proti Ciril-Methodovi družbi. V Framu se je vršil v četrtek, dne 6. t. m. ustanovni sestanek Ciril-Methodove podružnice ob velikanski udeležbi domačinov in narodnjakov iz Maribora, Slov. Bistrice in drugih sosednjih krajev. V imenu glavne družbe je govoril potovalni učitelj g. Ivan Prekoršek o pomenu slovenske šolske družbe in nalogah snujoče se podružnice v Framu, kot važne narodne organizacije v južnem delu mariborskega okoliša, kamor razteza Nemštvo in nemčurstvo že močno svojo roko na slovensko posest in slovenski živelj, za kojega organizacijo, probujo in narodno vzgojo se je storilo še vse premalo. Z veseljem so pozdravili domačini snujoče se narodno društvo in pristopilo je koj nad 40 članov. Vse se je vršilo v najlepšem soglasju, kakor smo pričakovali — le domači župnik Muršec je začel na surov način razgrajati in kričati, da ne more pustiti, da bi se v njegovi fari snovalo tako narodno društvo. Slovesno je izjavil, da je prišel zato na zborovanje s svojimi nahujskanimi mladeniči, da onemogoči ustanovitev. Izjavil se je, da brani vero, na to pa so začeli kot podivjani kričati njegovi somišljeniki, ki so bili v manjšini, stali so na mizah, in eden najbolj vnetih braniteljev vere je grozil z nožem! Tako delajo naši „narodni“ klerikalci v krajih kjer sami nič ne storijo, proti poštenemu narodnemu delu pa hujškajo ljudstvo. Proti takemu lopovstvu in narodnemu izdajstvu nam preostaja le mirno in vztrajno delo za našo obrambno organizacijo in za vzgojo slovenskih ljudi. Ni časa

za jadikovanje, čas dela — odločnega dela, narodnjaki, je, da otmemo te narodno ogrožene kraje in če tudi proti volji onih, ki imajo na jeziku narodnost, v srcu pa izdajstvo! Slovenski Maribor, čaka te v vsej tej okolici mnogo dela — na delo torej s podvojenimi močmi!

a Iz Zg. Poljskave. Tvrška dr. Oskar Streintz v Gradcu si je dobila od štaj. namestnije koncesijo za avtomobilni promet med Mariborom in Zg. Poljskavo.

a Vpisali so v imenik štaj. odvetnikov g. dr. Mih. Goriška, odvetnika pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

z Vandalizem. Na cesti iz Hoč na kolodvor je v nedeljo ponoči nekdo zopet polomil več mladih hrušk. Ker se je to sedaj že vtretje zgodilo, je občina razpisala nagrado 20 K tistemu, ki hudobneža ujame.

v Umrl je v Hočah najstarejši občan, posest. Kučer, star 85 let. Bil je hud nemškutar.

z Občinske volitve v Št. Ilju se prično v četrtek dne 27. januarja.

Slovenjegraški okraj.

u V Vuzeu je umrl hišni posestnik Urban. Bil je Nemeč, a še precej pošten. Nemci se jeze, ker je župnik na njegovem grobu molil slovenski. Je že vedel, zakaj!

z Za „Narodni sklad“ je daroval dr. A. Pregl iz Vuzeu 5 K. Iskrena hvala!

z Nasilno ponemčevanje slovenskih obmejnih šol. Pred leti je bila razpisana služba učitelja-voditelja na ljudski šoli pri Sv. Jerneju nad Muto. Reklo se je takrat, da je učni jezik slovensko-nemški, kar je za slovenski kraj že itak zelo veliko. Dne 29. dec. 1909 je pa marnberški okrajni šolski svet v uradnem listu znova razpisal to mesto (z odlokom št. 1027/II) a za ljudsko šolo pri istem Sv. Jerneju nad Muto z **nemškim** učnim jezikom. Nemci bi radi spravili na šolo trdega Nemca ali pa renegata, ki bi ponemčil mlajši rod in drugič bi radi dosegli, da bi prišla šola v področje nemškega šolskega nadzornika za Sp. Štajer, Steringa. O zadevi, ki je kričeč primer, kako se nam hoče ponemčiti obmejno šolstvo, ne bodemo za sedaj niti več pisali, pač pa nujno pozivamo merodajne činitelje, naj takoj posredujejo.

a Ponesrečil se je na praznik hlapec lesnega trgovca Skazedovnika na Muti. Konji so se splašili, ki so ga vrgli, da je padel pod voz. Nesrečnež je precej hudo poškodovan. Muški zdravnik je bil sicer hitro na mestu, a ga ni hotel obvezati, dokler ne pride hlapčev gospodar, ki se je odpeljal. Menda ga je skrbelo, kdo bode plačal. Človekoljubno to gotovo ni!

z Iz Vuzeu. Vstali so zopet krivi preroki in oznanjevali vernemu občinstvu, da se bode na Novega leta dan vršila v Vuzeu „pri Kočevarju“ veselica brez občinstva. Ha, ha, kako že pravi Nemeč? „Želja je bila oče misli.“ No, pa ti modrijani so se gotovo prestrašili, ko so opazili, kako drvi ljudstvo k veselici, in ko so slišali, da se je občni zbor podružnice pričel pri natlačeno polni dvorani. Vkljub protiaGITaciji gotovih stanov se je namreč odzvala vabilu pretežna večina domačinov, prišli so gostje z Mute, Marnberga, Vuhreda, Sv. Antona n. P., Ribnice, Lehna, Št. Lovrenca, Maribora, Celja, Slovenjega Gradca in celo s tužnega Gorotana; zbralo se je nad 250 oseb. Ob 3. uri popoldne otvori občni zbor predsednik vuz. podružnice, gosp. Jaka Verdnik z Dravč, pozdravi navzoče in podeli besedo bivšemu tajniku, g. Mir. Lešniku iz Št. Lovrenca. Po odobrenem zapisniku sledijo volitve v odbor, kateri se na 9 članov razširi. Nato vstane potovalni učitelj družbe sv. Cirila in Metoda g. Iv. Prekoršek; smrtna tišina zavlada v dvorani, ko

začne govoriti. Občinstvo sledi z vidnim, da, nenavadnim zanimanjem njegovim jedrtim: izvajanjem o narodnem boju na jezikovni meji ter zahvali končno govornika s frenetičnim ploskom. Prične se veselica, in prvič nastopi vuzeniška godba na lok pod izbornim vodstvom g. učitelja I. Ureka, prvič tudi vuzeniški pevski zbor. Ako pomislimo, da sta novorojeni orkester in zbor imela le 5 skupnih vaj in da sta navzlic temu z izvanredno spretnostjo izvrševala svoj vspeh, pač ne moremo dovolj zahvaliti g. Ureka za njegov trud, temveč ga pri tej priliki le prosimo, naj se blagovoli tudi v bodoče toliko potruditi za nas pristne obmejne Slovence! „Raztresenca“ sta vzbujala splošno veselost; vendar gre tu v prvi vrsti najiskrenejša hvala cenj. gospici Micki Urbančevi, ki je bila vkljub rahlemu zdravju in daljnemu slabemu potu pripravljena, prevzeti ulogo Milke in je svojo ulogo tudi izborno rešila. Okusno sestavljen srečolov je bil na mah razprodan: zaslugi narodno požrtvovalnih Urbančevih gospic! Razn tega so se vršile še različne diferencne licitacije; ob 9. uri zvečer pa je pričel ples, ki je nekatere celo do 2. ure po polnoči zadrževal. Skratka, bila je prava ljudska in narodna veselica, kajti donesla je družbi 201 K 20 vin. čistega dobička. Slava narodnim Vuzeničanom!

Jz raznih slovanskih krajev.

u Za Ljubljano so izdelali klerikalci nov občinski volilni red, po katerem bodo Nemci imeli zopet pristop v občinski zastop, odkoder so jih slovenski naprednjaki svoj čas s težavo odrinili.

z 65.500 romarjev je bilo l. 1909. obhajanih na Brezju — tako poroča „Slovenec“.

z Velika nesreča v Rablju. Vsled zasutja neke zaseke v rudniku grofa Henckela v Rablju na Koroškem se je zrušila in izginila pod zemljo bolnišnica, spadajoča k državnemu rudniku. Ponesrečilo je 7 oseb, med njimi dr. Wesely z ženo in otrokom. Na rešitev ni bilo misliti, ker je na mestu, kjer je stalo poslopje, nastala velikanska jama, ki se je počasi napolnjevala z vodo.

z Detomor. V Celovcu je 5. t. m. neka 17 letna služkinja porodila na stranišču otroka in ga spustila v stranišče.

d Cerkev v Opatiji so v noči od četrta na petek neznan zlikovec oropal. Odnegli so vso oltarno opravo in pušice.

Sina obstrelil. 56 letni ladijski kuhar Fabbri v Trstu je na ulici streljal iz revolverja na svojega sina. Posodil mu je svoj čas 120 K, ki jih vkljub večkratnim opominom ni mogel dobiti nazaj. To ga je tako razjarilo.

d Mrlič — porotnik. „Smolo“ je imel celovski magistrat, ki pri sestavi imenika za porotno službo sposobnih celovških meščanov še koncem l. 1909 ni vedel, da je Vekoslav Legat umrl že decembra 1908, in ga je vpisal v imenik porotnikov. Seveda, celovski magistrat ima z zapiranjem Slovencev na kolodvoru preveč dela.

a Nar. del. organizacelja je nastavila za Primorsko od 1. febr. naprej strokovnega tajnika v osebi gosp. A. Ekarja, ki bo urejeval tudi „Nar. Delavca“.

d Brata ubil. V okolici Dinjana v Istri je 35 letni posestnik Martin Simuovich na usti ubil svojega 38 letnega brata Natala. Vzrok: prepir zaradi živine. Ubijalec je pobegnul.

Vestnik

„Zveze napredne mladine“.

K novemu letu!

Ob nastopu novega leta mora tudi naša mladinska organizacija, moramo tudi slovenski napredni fantje in dekleta pregledati naše delo, gospodarstvo in uspehe na polju naše mlade organizacije. Mladi smo in mlada je še

naša organizacija, a z veseljem trdite lahko z menoj, vrli fantje in dekleta, da imamo že toliko moči v našem mlademu življenju, da smo zmožni živeti sami in tudi organizacija, katero smo si ustanovili. Pred dobrim četrt letom smo začeli med vrlo slovensko mladino razširjati misel za združitev v skupno, združeno četo napredne mladine. Uspehi so povoljni, kar nam je v dokaz, da naša mladina ve ceniti potrebo napredka. Naleteli smo na hud odpor pri nepoštenih klerikalnih voditeljih. Začeli so gonjo proti nam z najbolj gnusnimi sredstvi. Noben kraj jim ni presvet, da bi nas ne obrekovali in psovali in lagali ljudstvu o nas. V njihovih časopisih smo brezverci in bogve kaj še vse; naše starše hujskajo proti nam in delajo tako sovražstvo med starši in otroci. A vse ne pomaga nič. Pošteno delo zmaga in bo zmagalo. Ne ozirajmo se na napade, delajmo mirnim potom za prospeh in napredek. Na vsak napad odgovorimo s podvojenim delom med mladino.

Mi nismo ustanovili „Zveze slovenske napredne mladine“ zato, da bi se z lastnimi brati, in če so tudi klerikalci, prepirali, ampak naš cilj je in bo izobrazba mladine v gospodarskih, narodnih in splošnih svetovnih vprašanjih. Iz šole izstopišva fant in dekle ne smeta ostati brez vsake nadaljne izobrazbe, prepričana vsak sam sebi. Vsak mora tudi po izstopu iz šole pridno študirati, se vedno učiti, skušati nastopiti kot govornik ali govornica, skušati obiskovati kak kmetijski ali drugi poučni tečaj, kako gospodarsko ali gospodinjsko šolo itd. Gledati nam je, da fant, ki gre v tujino ali k vojakom, da dekle, ki gre z doma v tuje kraje, ostaneta dober Slovenec, dobra Slovenka; gledati nam je pa tudi, da bodo tisti, ki ostanejo doma, vrli samozavestni Slovenci, pametni gospodarji, samostojno misleči, vrli rodoljubi in razumni državljani.

Nočemo torej boja, a če se nas bo napadalo še naprej, se bomo vedeli tudi braniti. Obsodbe vreden je vsakdo, ki dela proti naši Zvezi.

Vam, vrli tovariši in tovarišice, pa kličem: bodi vsak zadovoljen in srečen v svojem stanu, in sreča spremljaj Vaše delo za sebe ter za našo zvezo slov. napredne mladine. Pošteno in krepko naprej!

Bog Vas živi!

Napredne mladinske pozdrave!

Andrej Oset.

Andritz pri Gradcu, 3. prosinca 1910.

Zadnji dopisi.

b Iz Podsrede. V 1. števil. „Slov. Gosp.“ napada nekdo s sveto jezo onega dopisnika „Nar. Lista“, ki včasih v dovtipih okrtaci naša dva polikujoča duhovnika. Isti „hudobni“ dopisnik je bil vendar dalje časa v tuk. „kat. izobraž. društvu“ in je tam celo nastopal kot vrl mladenci in govornik. Kakor si ga je gosp. kaplan Podpečan vzgojil in izobrazil, takšnega pa danes ima. Zakaj torej toliko razburjenja?

a Kmetijsko bralno društvo v Jurvelih pri Ptujju ima svoj občni zbor v nedeljo 16. tm. ob 3. uri pop. pri g. Rižnarju. Po zborovanju je veselica pri gospe Gomilšekovi. Svirajo tamburaši iz Rogoznice. Poleg tega bo petje, govori, šaljiva pošta in marsikaj družega. — Vse prijatelje društva vabi — odbor.

a Hrastnik. Občni zbor „Sloven. delavskega podpornega društva“ je prestavljen na nedeljo dne 23. tm. ob 3. uri pop. Po občnem zboru se vrši društvena predpustna veselica v gostilni

Roš. Vabljeni ste vsi slovenski delavci in njih prijatelji. Odbor.

u Kaplan Babuza pri Sv. Barbaru v Halozah je dne 26. dec. 1909. s prižnice rekel, da je „Narodni List“ pisal, da je katoliška vera strup ljudem. Poskrbeli smo že, da bo to svojo trditev lahko dokazal pred sodnijo.

u Abstinent tov. Andrej Oset. V notici pod tem naslovom v zadnji števil. „Nar. L.“ pod „zadnji dopisi“ se je vrinila pomota, da stoji „za šentpeterskega Sokola“ mesto „šentjurskega“ in „Miloš Stibler“ namesto „Tomaž Stibler“.

u Društvo za tujski promet v Rajhenburgu se tem potom zahvaljuje vsem, ki so količkaj pripomogli k tako sijajnemu uspehu plesa „Žegnanje na Kumu“. Posebno izreka zahvalo strokovnemu učitelju g. Humeku v Krškem, ki je tako krasno naslikal na platno Kum. Da postajajo prireditve gori omenjenega društva vedno priljubljenejše, kaže dejstvo, da smo imeli čast pozdraviti cenjene goste ne samo iz bližnjega Krškega, Vidma in Sevnice, ampak tudi iz Zid. mosta, Radeč, Trbovelj, Zagorja, dalje iz Celja, Ptuja, Zagreba in še celo iz Gradca. Zabava, ki je trajala do ranega jutra, je bila prav prijetna.

Poučni kotiček.

Deset zapovedi za čitanje.

1. Ne čitaj, kadar imaš važne opravke. Najprej dolžnost, potem zabava.

2. Čitaj samo dobre knjige. — Slabe knjige (šundromani kakor Garibaldi, Grofica-beračica itd.) kvare okus in dražijo domišljijo. Dokazano je, da je mnogo zločinov posledica čitanja slabih knjig. Kdor čita dobre knjige, si širi znanje in se približuje vedno bolj vzorom človeštva: resnici, dobroti in lepoti.

3. Čitaj knjige, ki odgovarjajo tvoji starosti in tvoji izobrazbi, da jih razumeš. Kakor tvoj želodec ne prenaša pretežke hrane in je za telo le škodljivo, če slabo prebavi — tako je tudi s knjigami. Začni z lahko pisanimi in lahko razumljivimi knjigami in pojdi stopnjema naprej.

4. Ne čitaj samo romanov (zabavnih knjig.) Potrebno je seveda, da prečitaš vsa važnejša dela naših pisateljev. Tudi našo starejšo književnost pregledaj. Če ti je mogoče, čitaj vedno tudi sočasne zabavne časopise (leposlovne). Ako znaš in razumeš še kak drugi jezik, čitaj tudi knjige tega naroda, da vidiš njegove običaje, nauke in napredek in lahko, kar dobrega najdeš, izkoristiš. Čitaj osobito zemljepisna, pridodoznanska in zgodovinska dela. Zgodovina je — pravijo — učiteljica življenja.

5. Čitaj marljivo in redno. Kakor telo potrebuje hrane, tako tudi duša. Najboljša dušna hrana pa je dobra knjiga. Tolaži in krepki nas in nam odganja vsakdajne skrbi. Spoznava nas vedno s čim novim.

6. Čitaj pazljivo in počasi, da ti bo vse jasno. S površnim in naglim čitanjem postaneš tudi sam površen in vse lahko pozabiš.

7. Ne čitaj preveč, da si ne utrušiš živcev. Ne čitaj nikdar v mraku, osobito pa ne v postelji. Nimaš za čitanje dobre lege in mnogokrat tudi premalo svetlobe. Postelja je za počitek in spanje, ne pa za čitanje.

8. Premišljuj vedno, kar si prečitaš. Dobro je, če si mesta, ki se ti dopadejo in ki jih hočeš dalje v spominu obdržati, prepíšeš. Ne štedi truda in časa, da tudi po dva-trikrat prečitaš knjigo, ki se ti je dopadla in iz katere si se kaj naučil.

9. Knjigo, ki si jo enkrat začel čitati, prečitaš do konca. Ni vsaka

knjiga dobra, ki je v začetku zanimiva, a tudi ne vsaka knjiga slaba, ki je morda v začetku dolgočasna. Ne čitaj tako, da preskakuješ posamezna mesta ali morda celo cela poglavja.

10. Dobro knjigo čitaj, če ti je mogoče, svoji rodbini na glas. Tako koristiš svojcem, a jih tudi pridobiš za čitanje.

Konečno še nekaj: spoštuj in varuj dobro knjigo, kakor spoštuješ in varuješ svojega dobrega prijatelja. — Knjiga ti je najboljši in najzvestejši prijatelj, ki te nikdar ne zapusti.

Gospodarski paberki.

Deteljin predenec.

Deteljn predenec povzroča slabe pridelke ter se pogosto tako razširi, da drugega ne preostaja, ko celo polje preorati in še to je včasih brez uspeha. Predenec se detelje ovije, ko fižol kola ter ji izsesa moč in sok, da mora rastlina slednjič poziniti. Deteljin predenec je torej sličen zajedavec, ko pijavka, ki pije človeško ali živalsko kri. To nadlogo je lažje preprečiti, kakor jo pa odstraniti, če je že tukaj, ter je treba sledeče pomniti.

Vedno naj se rabi deteljino seme, ki je prosto deteljinega predenca in se naj kupuje v trgovinah, ki jamčijo za čistost semena. Tudi pri krmljenju z deteljo, ki je napadena od predenca, moramo biti previdni, kajti seme deteljinega predenca pride neprebavljeno iz živalskega trupla ter ohrani, vključ temu, da je bilo že v želodcu, vso svojo kaljivost. Torej se lahko spravi predenec z gnojenjem zopet na polje. V nekaterih deželah, n. pr. na Nižjem Avstrijskem imajo postavbo, ki predpisuje kmetovalcem dolžnost, da morajo predenca na svojih poljih pokončevati, kakor hitro se prikaže. Kdor to zanemari, pripade gotovi kazni.

Ako se prikažejo vključ čistemu semenu vendarle le prostori s predencem, tedaj se mora kar s početka skrbeti, da se ta nepridiprav ne razširi. V to svrhu se pokosijo dotična mesta in še nekaj dalje na okrog, nakošeno se pomeša s suho slamo, se poškopri s petrolejem ter seže na lice mesta. Ogenj uniči tako vsa semena. Dotično mesto se potem globoko prekoplje ter poseje z novim in čistim deteljinim semenom. Ta boj zoper deteljin predenec bo pa le tedaj uspešen, če še okuženih prostorov ni preveliko. Ako je pa okuženje že zelo obsežno, tedaj deteljišča ni možno več lahko rešiti, kajti veter je raznesel predenčovo seme daleč na okrog in celo polje je izgubljeno.

Tudi gnojenje s kajnitom in Tomasovo žlindro je zelo dobro sredstvo za pokončevanje deteljinega predenca. Posebno je tukaj kajnit na pravem mestu, kateri je storil v tem oziru že prave čudeže. Na hektar se priporoča vzeti 800 kg, katerim se še primeša 700—800 kg Tomasove žlindre.

Če je detelja zelo gosta, potem se predenec ne more razvijati; posebno se rad širi na onih poljih, kjer detelja peša in peša pa le zaradi tega, ker ji primanjkuje kalija in fosforove kisline v zemlji. Bodi pa tudi pripomnjeno, da bi se z gnojenjem s samo Tomasovo žlindro ne doseglo nobenega posebnega uspeha, ampak kajnit je v tem oziru na prvem mestu; seveda ne tudi kajnit sam, ampak kajnit in Tomasova žlindra.

Posejavanje travnikov.

Če pridemo v položaj, da je potrebno kak travnik posejati s travnim semenom, nam je potrebno vedeti njegove lastnosti. Vedeti moramo, kaka je zemlja: ali je težka ali lahka ilovnata ali bolj peščena zemlja, dalje ali je travnik suh, moker ali suh s podzemeljsko vodo itd. Poznanje teh lastnosti je potrebno, da se na njega podlagi more določiti zemlji primerno travno seme. Nepriporočljivo je, travnik pustiti, da se sam zaseje, takozvani naravni setvi. Prvič je že velik tehtni vzrok proti temu dejstvo, da se mora seno pustiti, da seme rastlin popolnoma dozori, in da potem samo izpade. Tako dobimopotem seno, ki je trdo kot les in za kako redilnost takorekoč brezpomembno. Ker se s tem prva košnja močno zakasni, dobimo jako slabo drugo košnjo, ali pa je ista že sploh izključena. Tudi se s tem dozorevanjem zemljo močno izsesa na redilnih snoveh. Zato je vedno priporoč-

ljivejše, sejati travno seme. Ako je v času setve zelo suho vreme, je potrebno, da se travnik pred setvijo prebrana in po setvi prevleče s težkim valjarjem, da seme na ta način v zemljo pritisnemo; potem lahko ono dobro kali in raste.

Za izboljšanje travnikov je priporočati sledeča semena: pasja trava (*Dactylis glomerata*) 50 odstotkov, travniški svinjski rep (*Pheum pratense*) 25 odstotkov, grebenovka (*Cynurus cristatus*) 5 odstotkov, travniška latovka (*Poa pratensis*) 5 odstotkov, kiheč (*Fioringras*) 5 odstotkov, bastardna detelja (*Trifolium hybridum*) 10 odstotkov.

Najboljši čas za posejavanje je neposredno po seneni košnji.

L. S.

Glavne naloge melioracijskega gibanja.

Na nekem shodu na Češkem so se glavne naloge melioracijskega ali zemljoizboljševalnega gibanja sledeče določile:

1. okraji morajo najprej določiti, v koliko je v njihovih okrožjih potrebna izvršitev melioracij, vodooskrbnih naprav itd.

2. da se določi rentabiliteta in izvršilnost posameznih podjetij se jih mora od strani deželnega stavbnega urada pregledati dati.

3. Uspeh tega pregleda se ima interesentom na v to sklicanem zborovanju pojasniti ter se jim ima tudi povedati, koliko podpor smejo pričakovati, koliko morajo sami prispevati itd.

4. Načrte, ki bi se rentirali, ima okraj kolikor mogoče enotno izdelati ter jih potem snujočim se vodnim zadržavam oziroma občinam proti povrnitvi stroškov dati na razpolago.

5. V vsakem okraju bi se naj osnovala kaka ekspozičura dež. stavbnega urada.

6. Vsak okraj bi naj nastavljal vsaj enega strokovnjaka v travništvu in naj bi vsaj enemu kmečkemu sinu s podelitvijo štipendija omogočil obisk kake travniške šole.

7. Okraji bi naj tudi skrbeli, da bi se nastavilo zadostno število avtoriziranih civilnih kulturnih tehnikov.

Z Na dunajskem živinskem sejmu dne 27. dec. 1909 so cene silno padle, ker se vključ zmernim zahtevam ni razvila skoro nikaka kupčija. Zaačilno je, da se je tokrat prignalo na sejem 999 glav živine več ko na enakem sejmu l. 1908. Živine torej v Avstriji ne primanjkuje, kakor to trde nasprotniki kmetov, ki slednje dolžijo visokim cen mesa.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Razne novosti.

o Surov mož. V Jägerfreudu bl. Kolina so našli gospo Marijo Loch, ki je bila noseča, mrtvo z razbito glavo v postelji. 16 mesečen otrok je ostal nedotaknjen v sobi. Storil je to mož nesrečne žene in zbežal.

d Sladkorne cene so se zvišale pri kupčiji na debelo za 1 krono pri 100 kg.

v Razdivjan vojak. Blizu vasi Jablonu na Poznanjskem je napadel neki vojak železniškega čuvaja, ga oropal in umoril njega, ženo in tri otroke.

z Stoletni stavec — nikdar bolan. V Lincolnu na Angleškem je pred nekaj dnevi umrl Rikard Smith, ki je lani slavil svojo stoletnico. Celó življenje ni rabil nikdar zdravnika in zdravil. Hranil se je jako priprosto ter je vedno dejal, da vsakdo, ki ne je več nego mu telo neobhodno potrebuje, lahko doseže tako starost. — Angleško časopisje pa še piše o nekem drugem starčku, Aenri Johnsonu v Grauthamu, ki je na Božič slavil 103-letnico.

Darujte za Dar. sklad!

Samomor mladih ljubimcev. V Pragi je 6. jan. ustrelil 19letni trg. učenec Stanislav Urban svojo 17letno ljubico Ružičko in potem samega sebe. V pismu, ki sta ga zapustila, pravita, da sta to storila vsled brezupne ljubezni.

v Stariše je zastupila v Kašovi na Zg. Ogrskem 17letna Ilona Gerö, ker ji niso dovolili, da bi se poročila z nekim slaboglasnim lončarskim pomočnikom. Zmešala jim je cijankali v večerjo; ko sta oče in mati umrli, je zastupila še sama sebe.

Loterijske številke.

Gradec, 8. januarja 1910: 84, 6, 86, 41, 20
Dunaj, " " " 50, 52, 35, 22, 47

Listnica uredništva.

Malanedejja: Sami boste videli, da tak fantalin ne zasluži tako dolgega dopisa. Kakor vidite, smo mu kratko povedali, kar mu gre. Poročajte nam kaj drugih stvari. — Iskren pozdrav! — **A. O., Andritz:** Kakor vidiš, pregreho popravil. Pišem Ti v kratkem. Zadnji čas bil duševno popolnoma indisponiran. Iskren pozdrav! — **I. K., St. Peteri:** Priobčim prihodnjic, ker sprejel še le danes, ko list že gre v tisk. Hvala in prosim še večkrat. Pozdrav!

Zahvala.

Vsem, ki so nama ob prebridki izgubi najinega ljubljencega

Vladimirja

bodisi nstmeno bodisi pismeno bodisi s prisostvovanjem pri pogrebu bodisi kakorkoli izrazili svoje sočutje, izrekava tem potom najino najprisrčnejšo zahvalo.

CELJE, 9. jan. 1910.

Vek. in Matilda Spindler.

Plačilna natakarica

se sprejme takoj v gostilni „Stadt Graz“ v Celju. 46-1

Trsničarska zadruga v Ljutomeru

naznanja, da ima precejšnjo muožino cepljenih, od toče nepoškodovanih

TRT

najboljše kakovosti sledčih vrst: šipone laški rizling, renski rizling, beli burgundec, silvanec, silvanec-muškat, traminec, portugizec, bela in rudeča žlahtina. Podlage običajne, cene znižane.

Vinogradniki, zahtevajte cenike!

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena skatlja štiri krone.
2. Vitkov „Nucin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro-izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Svarilo!

Naznanjam, da sem svojega nečaka g. **Ernsta Pelle** odpustila iz svoje trgovine in izjavljam, da imenovani ni upravičen za tvrdko prejemati denar ali denarno vrednost, tudi izjavljam, da ne prevzamem nikake odgovornosti za njegove obveznosti.

45 1 **Ferd. Pelle vdova.**

Odda se takoj v najem

mala gostilna

vrt in njiva 10 minut od slatinskega kopališča. — Več se izve pri g. **Hiblerju, Rog. Slatina.**

21-1

Prodam prostovoljno lep, popolnoma zasajen in rodovit

vinograd

s poslopjem, hram in prešnico. V vinogradu se letno pridela 130 do 140 veder vina. Leži v lepem, zdravem vinorejskem kraju v Prekopni pri Zdolah. — Cena nizka. — Vpraša se pri **Franc-u Pleterski, krčmar, Rajhenburg.**

23-21

Išče se izvrsten

potnik

s 40 K jamčevine; 80 K mesečna plača. Dalje se išče krošnjarije in prekupce za patentirane in brezkonkurenčne novosti, stalna služba, zaslužek 32 krou na teden in še več. Listi naj se blagovolijo pošiljati pod znakom „stalna sreča“ na upravništvo „Narodnega lista.“

22 1

Trgovski pomočnik

zmožen slovensčine in nemščine se sprejme pri

Adolf Hauptmannu trgovina barv, Ljubljana.

14 3-1

Išče se

prodajalka

popolnoma zanesljiva in poštena, okretna in izurjena v trgovini z drobnarijami. Tudi se sprejme ena

učenka.

Pismene, natančne ponudbe na **P. Kostič-a, Celje.**

1 2-2

Kovačnica

na dobrem mestu v Gornjemgradu, koja že obstoji nad 40 let,

se da v najem

vsled smrti prejšnjega kovača. Več pove

Franc Šarb v Gornjemgradu.

5 3-2

Cepljene trte

najboljše kakovosti vseh vrst na običajnih podlagah priporočja po znižani ceni:

Trsničarska zadruga Sv. Bolfenk pri Središču.

Ceniki brezplačno! Opozarjamo na našo specialiteto: muškati silvanec.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K. boljsega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha. sivoga 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinejši drsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14. K. 16 K; zglavniki 2 K. 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Beniech, Deschenitz, št. 199, Sumava, Češko.

Preklic. Zastoj v Celje!

Na poziv celjskega trgovinjskega gremija sem primoran vstaviti povrnitev vožnje in bodem začasno, dokler ne bo pritožba pri višjih oblastih rešena, dajal potrdila čez plačane zneske ali pa iste zneske daroval za dr. sv. Cirila in Metoda.

R. Stermecki narodni trgovec, Celje

Pozor!

Iz starih v nove se lahko izpremenijo moške in ženske obleke.

ako jih pošljete

v kemično barvarijo M. Medveda v Šoštanj

s pripombo v kakšni barvi jih želite imati. — Vsled skrbnega apretiranja in gladenja v moji delavnici dobi vsaka obleka lepo fazono in izgleda kako nova. — Ako kdo želi obleko predrugačiti, mu svetujem, naj jo pred barvanjem razpara; sicer to ni potrebno. V nujnih slučajih, kakor pri žalnih oblekah i. dr. se delo izvrši v najkrajšem času.

Najsolidneje delo! — **Cene jako nizke!**

Vabilo na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Gotovljah“ registrovane zadruga z neomejeno zavezo

ki se vrši

v soboto, dne 22. januarja 1910 ob 4. uri popoldne v združni pisarni.

1. Poročilo načelstva in odobrenje računskega zaključka za l. 1909.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Čitanje revizijskega poročila Zadrugne Zveze v Celju.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Zaročne in poročne prstane

vljudno priporoča

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

TRGOVSKI PLES

SE VRŠI DNE 23. PROSINCA 1910 V NARODNEM DOMU V CELJU.